

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و
ارال رایگان

Medabook.com

مدابوک

پک جامه ناس تلفنی، رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۳۸۴۳۵۲۱۰

فهرست

۷	فصل اول: عددهای صحیح و گویا
۳۳	فصل دوم: عددهای اول
۵۹	فصل سوم: چند ضلعی‌ها
۸۶	فصل چهارم: جبر و معادله
۱۱۹	فصل پنجم: بردار و مختصات
۱۴۴	فصل ششم: مثلث
۱۷۱	فصل هفتم: توان و جذر
۲۱۴	فصل هشتم: آمار و احتمال
۲۴۲	فصل نهم: دایره

عددهای صحیح و گویا

فصل ۱

عددهای صحیح

با عددهای طبیعی و صحیح در سال گذشته آشنا شدیم. مجموعه اعداد طبیعی را با $\mathbb{N}$ و مجموعه اعداد صحیح را با $\mathbb{Z}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\mathbb{N} = \{1, 2, 3, \dots\}$$

$$\mathbb{Z} = \{\dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots\}$$

نکته: در مورد اعداد طبیعی و صحیح توجه داشته باشید که:

الف: در مجموعه اعداد طبیعی، بزرگ‌ترین عضو را نمی‌توان مشخص کرد.

ب: در مجموعه اعداد صحیح، بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عضو را نمی‌توان مشخص کرد..

پ: عدد صفر نه مثبت است، نه منفی.

ت: هر عدد طبیعی یک عدد صحیح است ولی عکس آن درست نیست.

توجه: منظور از اعداد صحیح نامنفی، عدد صفر و اعداد مثبت است که آن را به اصطلاح مجموعه اعداد حسابی می‌نامیم و

$\mathbb{W} = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$

با نماد $\mathbb{W}$ نشان می‌دهیم.

تست: در مجموعه مقابله به ترتیب چند عدد طبیعی و چند عدد صحیح وجود دارد؟

۱) ۱ و ۴

۳) ۱ و ۳

۲) صفر و ۴

۱) صفر و ۳

پاسخ: گزینه ۱) تنها عدد طبیعی، عدد $= 64$ و صفر صحیح هستند.

تعداد اعداد با فاصله منظم

برای یافتن تعداد اعدادی که با فاصله منظم زیاد (کم) می‌شوند، می‌توان از رابطه مقابله استفاده کرد: $\frac{\text{کوچک‌ترین عدد} - \text{بزرگ‌ترین عدد}}{\text{فاصله}} + 1$ = تعداد با توجه به رابطه بالا می‌توان گفت:

الف) تعداد اعداد صحیح از a تا b برابر است با: $b - a + 1$

ب) تعداد اعداد صحیح بین a تا b برابر است با: $b - a$

تست: تعداد اعداد صحیح بین -12 و 21 برابر است با:

۳۱) ۴

۳۲) ۳

۳۳) ۲

۳۴) ۱

پاسخ: گزینه ۳) با توجه به توضیحات داده شده می‌توان گفت:

تست: تعداد اعداد صحیح زوج بین ۱۷ و ۵۴ برابر است با:

۳۴ (۴)

۳۵ (۳)

۳۶ (۲)

۳۷ (۱)

پاسخ: گزینه ۲ با استفاده از رابطه‌ای که برای تعداد اعداد با فاصله منظم تعریف شده، داریم:

$$\frac{\text{اولین عدد زوج} - \text{آخرین عدد زوج}}{2} + 1 = \frac{52 - (-16)}{2} + 1 = 35$$
 تعداد

قرینه عدد

منظور از قرینه عدد a ، قرینه آن نسبت به مبدأ، یعنی صفر است و به این معنی است که از نقطه a تا مبدأ را طی کرده و به همان اندازه در جهت خلاف آن حرکت کنیم. به طور خلاصه، منظور از قرینه a ، عدد $-a$ است.

با این تعریف می‌توان گفت:

(الف) اگر عددی زوج بار قرینه شود، برابر با خود عدد می‌شود.

(ب) اگر عددی فرد بار قرینه شود، برابر با قرینه آن عدد می‌شود.

(پ) عدد صفر تنها عددی است که قرینه‌اش با خودش برابر است.

تست: عددی را 10^3 بار قرینه کردیم و سپس آن را با کوچکترین عدد صحیح منفی یک‌رقمی جمع کردیم و حاصل برابر با -12 شد. عدد اولیه برابر با کدام گزینه است؟

-۱۱ (۴)

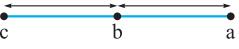
-۳ (۳)

۱۱ (۲)

۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۱ فرض کنید عدد مدنظر x باشد. از آنجا که کوچکترین عدد صحیح منفی یک‌رقمی برابر با -9 و فرد بار (10^3 بار) قرینه کردن x معادل $x = -12$ است، پس:

قرینه a نسبت به b : منظور از قرینه a نسبت به نقطه b این است که از نقطه a تا b را طی کرده و به همان مقدار به طرف دیگر b حرکت کنیم؛ این مقدار با توجه به شکل مقابل برابر است با: $a - c = 2b$.

توجه: دقت شود که b وسط a و c است؛ یعنی

تست: قرینه عدد $3 + 10$ نسبت به -1 برابر است با:

-۱۴ (۴)

-۱۷ (۳)

-۲۳ (۲)

-۲۰ (۱)

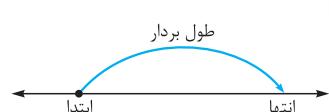
پاسخ: گزینه ۲ با توجه به رابطه بیان شده، این مقدار برابر است با:

بردار

انتهای بردار = طول بردار + ابتدای بردار: جمع متناظر

طول بردار = ابتدای بردار - انتهای بردار

ابتدای بردار = طول بردار - انتهای بردار

تست: اگر وسط برداری نقطه -3 - و ابتدای آن نقطه $+1$ باشد، انتهای بردار برابر است با:

-۶ (۴)

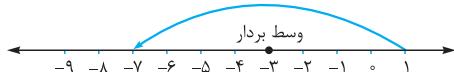
-۷ (۳)

-۸ (۲)

-۹ (۱)

$$1 - (-8) = -7$$

پاسخ: گزینه ۱ با توجه به محور زیر، طول بردار برابر با -8 است؛ پس انتهای آن برابر است با:

محاسبات در اعداد صحیح

ترتیب عملیات:

اگر در انجام محاسبات، هم‌زمان چند عمل یا نماد ظاهر شد، ترتیب اولویت آن‌ها به شکل زیر است:

۱ پرانتر یا کروشه (در صورت ظاهرشدن چند پرانتر یا کروشه، از داخلی‌ترین آن شروع به محاسبه می‌کنیم.)

۲ توان و جذر

۳ ضرب و تقسیم (در صورت ظاهرشدن چند عمل ضرب یا تقسیم از چپ به راست عملیات را انجام می‌دهیم.)

۴ جمع و تفریق (در صورت ظاهرشدن چند عمل جمع یا تفریق از چپ به راست عملیات را انجام می‌دهیم.)

تست: حاصل عبارت $(-2)^3 \div 5 \times 2 - 30 \div (1 - 10) \times (-2)^2 - 7 =$ است با:

۱۸ (۴)

۲۰ (۳)

۲۲ (۲)

۲۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۲ با رعایت اولویت در انجام محاسبات داریم:

$$A = -7 - (1 - 10) \times (-2)^2 - 30 \div 5 \times 2 - 3^2 \div (-3) = -7 - (-9) \times 4 - 6 \times 2 - 9 \div (-3) = -7 + 36 - 12 + 3 = 20$$

محاسبات بین اعداد با فاصله منظم

اگر تعدادی عدد صحیح، پشت سر هم نوشته شود، به طوری که فاصله هر عدد از عدد قبل و بعدش با هم برابر باشد، در انجام محاسبات می‌توان از روابط زیر استفاده کرد:

$$\frac{\text{اعداد} \times (\text{عدد اول} + \text{عدد آخر})}{\text{فاصله}} = \frac{\text{مجموع اعداد}}{2}$$

تست: حاصل عبارت $81 + 6 + 9 + \dots + 3$ است با:

۱۲۰۴ (۴)

۱۱۷۶ (۳)

۱۱۳۴ (۲)

۱۰۹۲ (۱)

پاسخ: گزینه ۲ با توجه به این که فاصله هر دو عدد متولی برابر با 3 است، می‌توان نوشت:

$$\text{تعداد} = \frac{81 - 3}{3} + 1 = 27 \quad \text{مجموع} = \frac{(81 + 3) \times 27}{2} = \frac{84 \times 27}{2} = 42 \times 27 = 1134$$

فاکتوریل: فاکتوریل یک نماد ریاضی است که برای خلاصه‌نویسی از آن استفاده می‌کنیم. اگر n عددی صحیح و غیرمنفی باشد، آن‌گاه:

$$n! = 1 \times 2 \times 3 \times \dots \times (n-1) \times n$$

$$1! = 1$$

$$2! = 1 \times 2 = 2$$

$$3! = 1 \times 2 \times 3 = 6$$

پس با این تعریف:

قرارداد: $1! = 1$

توجه: دقت شود که $n! = n \times (n-1) \times \dots \times 1$. به طور مثال $9! = 1 \times 2 \times \dots \times 9$.

(از نماد فاکتوریل در انجام محاسبات برخی از عبارات در این فصل استفاده می‌شود.)

فصل اول: عده‌های صحیح و گویا

$$\frac{15!}{13!} = \frac{15 \times 14 \times 13!}{13!} = 15 \times 14 = 210.$$

مثال: مقدار کسر $\frac{15!}{13!}$ پس از ساده شدن برابر با چه عددی است؟

پاسخ:

نکته: در بعضی از سوالات مربوط به محاسبات اعداد صحیح، رابطه منظمی بین همه اعداد وجود ندارد و باید ابتدا با پرانتزبندی مناسب این رابطه منظم را ایجاد کرد و سپس حاصل عبارت را به دست آورد.

مسئلہ: حاصل عبارت $210 + 20 + 30 - 40 + \dots + 10$ برابر است با:

+100(4)

-100(3)

+110(2)

-110(1)

$$\frac{B}{(10-20)+(30-40)+\dots+(190-200)} + 210 = A$$

پاسخ: گزینه ۲ عبارت را به صورت مقابل بازنویسی می کنیم.

مقدار هر پرانتز برابر با -10 است. از طرفی تعداد پرانتزها برابر است:

$$B = \frac{200-20}{20} + 1 = 10 \quad \text{تعداد}$$

یا

$$B = \frac{190-10}{20} + 1 = 10 \quad \text{تعداد}$$

$$B = 10 \times (-10) = -100$$

$$A = B + 210 = -100 + 210 = +110.$$

پس:

و

مسئلہ: حاصل عبارت $155 + 155 + 45 + 49 + 55 + 59 + 65 + 69 + \dots + 45 + 49 + 55 + 59 + 65 + 69 + \dots + 155$ برابر است با:

2448(4)

2400(3)

2338(2)

2300(1)

$$\frac{45+55+65+\dots+155}{A} + \frac{49+59+\dots+159}{B}$$

پاسخ: گزینه ۴ عبارت داده شده را می توان به صورت مقابل نوشت:

هر یک از مقادیر A و B را حساب می کنیم و با هم جمع می کنیم.

$$A = \frac{155-45}{10} + 1 = 12 \quad \text{تعداد}$$

$$\text{مجموع} = \frac{(155+45) \times 12}{2} = \frac{200 \times 12}{2} = 1200 \quad \text{در مورد A:}$$

$$B = \frac{159-49}{10} + 1 = 12 \quad \text{تعداد}$$

$$\text{مجموع} = \frac{(159+49) \times 12}{2} = \frac{208 \times 12}{2} = 1248 \quad \text{در مورد B:}$$

$$\text{حاصل عبارت} = 1200 + 1248 = 2448$$

پس:

بعضی از روابط مربوط به مجموعهای متولی:

$$1+2+3+\dots+n = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$2+4+6+\dots+2n = n(n+1)$$

$$1+3+5+\dots+(2n-1) = n^2$$

$$1^2+2^2+3^2+\dots+n^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$$

$$1^3+2^3+3^3+\dots+n^3 = \left(\frac{n(n+1)}{2}\right)^2$$

(الف) مجموع اعداد طبیعی متولی از ۱ تا n:

(ب) مجموع n عدد زوج متولی:

(پ) مجموع n عدد فرد متولی:

(ت) مجموع مربعات n عدد متولی:

(ث) مجموع مکعبات n عدد متولی:

میانگین

در بعضی از سوالات مربوط به اعداد صحیح، میانگین اعداد داده شده خواسته می شود. برای به دست آوردن میانگین کافی است مجموع اعداد داده شده را بر تعداد آن تقسیم کنیم.

$$\text{میانگین} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{\text{عدد آخر} + \text{عدد اول}}{2}$$

نکته: در مورد دنباله اعداد با فاصله منظم می توان گفت:

تست: میانگین اعداد زوج متولی بین 13 و 14 برابر است با:

۵۶ (۴)

۵۷ (۳)

۵۸ (۲)

۵۹ (۱)

پاسخ: اولین عدد زوج

$$\frac{10+14}{2} = \frac{116}{2} = 58$$

آخرین عدد زوج

پاسخ: گزینه ۲ با توجه به سؤال داریم:

پس:

 نکته: اگر میانگین چند عدد برابر با m شود، آن‌گاه:**(الف)** اگر همه اعداد با عدد k جمع شوند، میانگین اعداد جدید برابر $m+k$ است.**(ب)** اگر از همه اعداد مقدار k کم شود، میانگین اعداد جدید برابر $m-k$ است.**(پ)** اگر همه اعداد در k ضرب شوند، میانگین اعداد جدید برابر $k \cdot m$ است.**(ت)** هرگاه m را با خود آن چند عدد در نظر گرفته و میانگین آن‌ها را مجدداً به دست آوریم، میانگین تغییری نمی‌کند. **تست:** به اعداد 14 ، 10 ، 28 و 12 چه عددی اضافه کنیم تا میانگین تغییری نکند؟

۱۰ (۴)

۱۱ (۳)

۱۲ (۲)

۱۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۳ طبق نکته قبل قسمت (ت)، اگر به این اعداد میانگین آن‌ها را اضافه کنیم و مجدداً میانگین بگیریم، میانگین تغییری نمی‌کند.

$$\frac{14+(-10)+28+(12)}{4} = 11$$

● عده‌های گویا

مجموعه اعداد گویا در واقع مجموعه کسرهایی به صورت $\frac{a}{b}$ است که b و a اعدادی صحیح (b مخالف صفر) باشد. مجموعه اعداد گویا را با $\mathbb{Q}$ نشان می‌دهند، به عبارت دیگر:

 نکته: در مورد اعداد گویا توجه داشته باشید که:**(الف)** هر عدد طبیعی و صحیح یک عدد گویا است (زیرا می‌توان مخرج آن‌ها را عدد یک در نظر گرفت)؛ ولی بر عکس آن همواره درست نیست.**(ب)** هر عدد گویا را می‌توان به شکل یک کسر با صورت و مخرج عدد صحیح نوشت ولی نمی‌توان گفت هر کسر عددی گویا است؛ مثلاً $\frac{\sqrt{2}}{3}$ عددی گویا نیست، زیرا $\sqrt{2}$ متعلق به اعداد صحیح نمی‌باشد.

$$\left\{ -\left(\frac{3}{\sqrt{9}} \right), 1/2, -(-3)^3, 0, \frac{\sqrt{18}}{\sqrt{2}}, -\frac{3}{6}, \frac{\sqrt{9}}{\sqrt{2}} \right\}$$

۶، ۴ (۴)

چند عدد گویا وجود دارد؟

۶، ۳ (۳)

۵، ۴ (۲)

۵، ۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۴ اعداد -1 ، 27 ، $-\left(\frac{3}{\sqrt{9}}\right)$ ، $\sqrt{9}$ = 3 = 27 ، $-\left(-3\right)^3$ = 27 ، 0 ، $\frac{\sqrt{18}}{\sqrt{2}}$ = $\sqrt{18}$ اعداد صحیح هستند.از آن‌جا که هر عدد صحیح یک عدد گویا است، علاوه بر عده‌های صحیح بالا، عده‌های $\frac{12}{10}$ و $\frac{3}{6}$ نیز گویا هستند.

● علامت عدد گویا

در مورد علامت عده‌های گویا توجه داشته باشید که:

(الف) علامت کسر می‌تواند در صورت، مخرج یا پشت کسر قرار گیرد:

$$\begin{aligned} -\frac{a}{b} &= \frac{-a}{b} = \frac{a}{-b} \\ +a \frac{b}{c} &= a + \frac{b}{c} \end{aligned}$$

(ب) در مورد عدد مخلوط توجه داشته باشید که:

$$-a \frac{b}{c} = -a - \frac{b}{c}$$

معکوس اعداد گویا

معکوس هر عدد گویا مانند X (X باید مخالف صفر باشد) برابر با $\frac{1}{X}$ است.

نکته: با توجه به تعریف معکوس یک عدد، می‌توان گفت:

(الف) عدد صفر، تنها عددی است که معکوس ندارد.

(ب) ۱ و ۱ - تنها اعدادی هستند که معکوسشان با خودشان برابر است.

(پ) علامت هر عدد و معکوسش یکسان است.

(ت) اگر عددی را زوج بار معکوس کنیم، با خودش برابر می‌شود و اگر فرد بار معکوس کنیم، با معکوس آن برابر می‌شود.

(ث) معکوس کسر $\frac{a}{b}$ برابر با $\frac{b}{a}$ است.
(ج) حاصل ضرب هر عددی در معکوسش برابر با یک است، به عبارت دیگر:

تست: قرینه و معکوس $(-\frac{1}{2})$ - برابر است با:

$$-\frac{3}{7} \quad (4)$$

$$\frac{3}{7} \quad (3)$$

$$-\frac{3}{5} \quad (2)$$

$$\frac{3}{5} \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۴ ابتدا عدد مخلوط را به کسر تبدیل می‌کنیم و سپس قرینه و معکوس آن را به دست می‌آوریم.

$$2\frac{1}{3} = \frac{7}{3} \Rightarrow -(-\frac{1}{3}) = \frac{7}{3} \quad \frac{7}{3} = \text{قرینه و معکوس } \frac{7}{3} \quad \frac{7}{3} = \text{معکوس } \frac{3}{7}$$

کسرهای مساوی

برای نوشتن کسری مساوی با کسر $\frac{a}{b}$ ، کافی است صورت و مخرج آن را در یک عدد مشترک ضرب کنیم. به عنوان مثال:

نکته: هرگاه صورت و مخرج کسری را k برابر کنیم:

(الف) کسر حاصل با کسر اولیه برابر است.

(ب) حاصل جمع صورت با مخرج در کسر جدید، k برابر می‌شود.

(ت) حاصل ضرب صورت و مخرج k برابر می‌شود.

تست: کسری مساوی با کسر $\frac{6}{7}$ نوشته‌ایم که مجموع صورت و مخرج آن ۳۹ است. صورت این کسر برابر با چه عددی است؟

$$22 \quad (4)$$

$$20 \quad (3)$$

$$18 \quad (2)$$

$$16 \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۲ با توجه به این که حاصل جمع صورت و مخرج $\frac{6}{7}$ است، ابتدا مقدار k (یعنی عددی که به طور مشترک در صورت و مخرج ضرب شده است) را به دست می‌آوریم.

تست: کسری مساوی با $\frac{2}{9}$ نوشته‌ایم که حاصل ضرب صورت و مخرج آن ۷۲ شده است. مخرج این کسر برابر است با:

$$36 \quad (4)$$

$$24 \quad (3)$$

$$18 \quad (2)$$

$$16 \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۲ می‌دانیم با توجه به این که اگر صورت و مخرج کسری در k ضرب شود، حاصل ضرب صورت و مخرج کسر جدید k^2 برابر می‌شود.

ابتدا مقدار k را حساب می‌کنیم.

چند رابطه در مورد کسرهای مساوی:

۱ معکوس دو کسر (غیرصفر) با هم برابر است.

۲ طرفین وسطین

$$\frac{a}{b} = \frac{c}{d} \Rightarrow \frac{b}{a} = \frac{d}{c}$$

$$\frac{a}{b} = \frac{c}{d} \Rightarrow ab = bc$$

$$A = \frac{a}{b} = \frac{c}{d} = \frac{e}{f} = \dots \Rightarrow \frac{a+c+e+\dots}{b+d+f+\dots} = A$$

۳ اگر چند کسر با هم برابر باشند، آن‌گاه:

مقایسه کسرها

برای مقایسه دو یا چند کسر می‌توان از یکی از روش‌های زیر استفاده کرد:

۱) ابتدا مخرج کسرها را یکسان نموده (در صورتی که مخرج‌ها یکسان نباشند)، سپس برای مقایسه، هر کسری که صورت بزرگ‌تری داشته باشد، بزرگ‌تر است.

۲) ابتدا صورت کسرها را یکسان نموده (اگر صورت‌ها یکسان نباشند)، سپس برای مقایسه، هر کسری که مخرج کوچک‌تری داشته باشد، بزرگ‌تر است.

۳) در بین کسرهایی به شکل $\frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \dots$ که صورت همواره یک واحد از مخرج کوچک‌تر است، کسری بزرگ‌تر است که اعداد صورت و مخرج آن $\frac{1}{2} < \frac{2}{3} < \frac{3}{4} < \dots$ بزرگ‌ترند.

۴) در بین کسرهایی به شکل $\frac{1}{1}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \dots$ که صورت همواره یک واحد از مخرج بزرگ‌تر است، کسری بزرگ‌تر است که اعداد صورت و مخرج آن کوچک‌ترند.

تسنیع: کدام مقایسه در مورد سه کسر $\frac{2}{5}, \frac{7}{20}, \frac{7}{8}$ و $\frac{2}{5}$ درست است؟

$$\frac{3}{8} < \frac{7}{20} < \frac{2}{5} \quad (4)$$

$$\frac{7}{20} < \frac{3}{8} < \frac{2}{5} \quad (3)$$

$$\frac{2}{5} < \frac{7}{20} < \frac{3}{8} \quad (2)$$

$$\frac{7}{20} < \frac{2}{5} < \frac{3}{8} \quad (1)$$

$$\left. \begin{array}{l} \frac{2}{5} = \frac{16}{40} \\ \frac{7}{20} = \frac{14}{40} \\ \frac{3}{8} = \frac{15}{40} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{7}{20} < \frac{3}{8} < \frac{2}{5}$$

پاسخ: گزینه ۳ ابتدا مخرج مشترک گرفته، سپس صورت‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم.

تسنیع: کدام کسر از همه بزرگ‌تر است؟

$$\frac{103}{102} \quad (4)$$

$$\frac{102}{101} \quad (3)$$

$$\frac{101}{100} \quad (2)$$

$$\frac{99}{98} \quad (1)$$

پاسخ: گزینه ۱ طبق نکته قبل قسمت ۴، کسری بزرگ‌تر است که عدد صورت و مخرج آن کوچک‌تر باشد، یعنی گزینه «۱».

نوشتن کسر بین دو کسر

بین هر دو عدد گویا بی‌شمار عدد گویا وجود دارد. برای یافتن اعداد گویا بین هر دو کسر می‌توان از یکی از ۴ روش زیر استفاده کرد:

$$\frac{a}{b} < \frac{\frac{a+c}{b+d}}{2} < \frac{c}{d}$$

۱) محاسبه میانگین دو کسر:

$$\frac{1}{2} < \frac{\frac{1}{2} + \frac{1}{3}}{2} = \frac{\frac{5}{6}}{2} = \frac{5}{12} < \frac{1}{3}$$

به عنوان مثال:

$$\frac{a}{b} < \frac{a+c}{b+d} < \frac{c}{d}$$

۲) جمع صورت‌ها با هم و مخرج‌ها با هم:

مثال: بین دو کسر $\frac{5}{6}$ و $\frac{2}{3}$ سه کسر بنویسید.

پاسخ: برای به دست آوردن این سه کسر، دو بار از روش دوم استفاده می‌کنیم.

$$\frac{2}{3} < \frac{2+5=7}{3+4=7} = \frac{1}{1} < \frac{5}{4}$$

$$\frac{2}{3} < \frac{2+1}{3+1} = \frac{3}{4} < \frac{1}{1} < \frac{1+5}{1+4} = \frac{6}{5} < \frac{5}{4}$$

۳) یکسان‌سازی مخرج‌ها: برای یافتن k کسر بین دو کسر، پس از هم مخرج کردن کسرها، صورت و مخرج را در $1+k$ ضرب می‌کنیم.

۴) یکسان‌سازی صورت‌ها: برای یافتن k کسر بین دو کسر، پس از یکسان‌سازی صورت کسرها، صورت و مخرج کسر را در $1+k$ ضرب می‌کنیم.

فصل اول: عده‌های صحیح و گویا

مثال: بین دو کسر $\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{3}$ به روش یکسان‌سازی مخرج‌ها، ۴ کسر بنویسید.

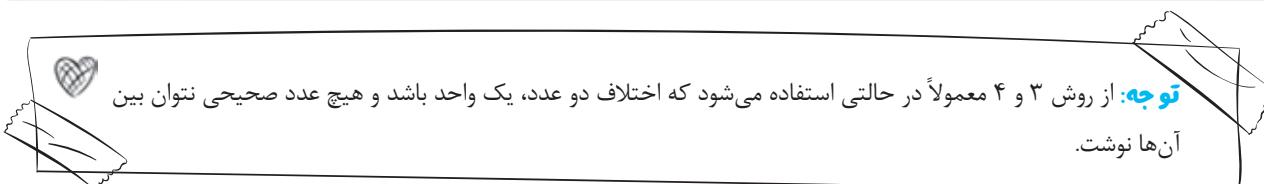
پاسخ: ابتدا مخرج‌ها را یکسان‌می‌کنیم؛ سپس صورت و مخرج را در $1 + k$ ضرب می‌کنیم.

$$\frac{1}{2} = \frac{3}{6} \xrightarrow[\text{ضرب در } 5 \text{ یعنی } 5]{k+1} \frac{3 \times 5}{6 \times 5} = \frac{15}{30}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{2}{6} \xrightarrow[\text{ضرب در } 5 \text{ یعنی } 5]{k+1} \frac{2 \times 5}{6 \times 5} = \frac{10}{30}$$

$$\frac{10}{30} < \frac{11}{30}, \frac{12}{30}, \frac{13}{30}, \frac{14}{30} < \frac{15}{30}$$

پس کسرهای موردنظر عبارت‌اند از:

تسنی: بین دو کسر $\frac{2}{5}$ و $\frac{6}{8}$ چند کسر با مخرج ۴۰ و صورت طبیعی می‌توان نوشت؟

۱۳) ۴

۱۴) ۳

۱۲) ۲

۱۱) ۱

پاسخ: گزینه ۴ ابتدا مخرج‌ها را یکسان‌کرده و سپس با توجه به عدد ظاهرشده در صورت دو کسر، این تعداد را مشخص می‌کنیم.

$$\begin{aligned} \frac{2}{5} &= \frac{16}{40} \\ \frac{6}{8} &= \frac{30}{40} \Rightarrow \frac{16}{40} < \frac{17}{40}, \frac{18}{40}, \dots, \frac{29}{40} < \frac{30}{40} \\ \frac{2}{5} &= \frac{16}{40} \end{aligned}$$

تعداد کسرها = $29 - 17 + 1 = 13$

محاسبات در اعداد گویا

در سؤالاتی که مربوط به محاسبات اعداد گویاست، با رعایت اولویت در ترتیب عملیات، ابتدا صورت و مخرج کسر را ساده کرده و سپس حاصل عبارت را به دست آورید.

تسنی: حاصل عبارت $A = \frac{-\frac{1}{2} - 3 \div \frac{1}{4}}{-2 \div \frac{1}{3} - 4}$ برابر است با:

- $\frac{5}{4}) ۴$

$\frac{5}{4}) ۳$

- $\frac{4}{5}) ۲$

$\frac{4}{5}) ۱$

$$A = \frac{-\frac{1}{2} - 3 \times \frac{4}{1}}{-2 \times \frac{3}{-4} - 4} = \frac{-\frac{1}{2} - 12}{-6 - 4} = \frac{-\frac{25}{2}}{-10} = \frac{25}{20} = \frac{5}{4}$$

نکته: در بعضی از سوالات مربوط به محاسبات اعداد گویا که عدد مخلوط در آن وجود دارد، بهتر است قسمت‌های صحیح را با هم و قسمت‌های کسری را با هم در نظر بگیریم و سپس محاسبات را انجام دهیم.

تسنی: حاصل عبارت $A = \frac{1}{3} + \frac{2}{3} + \frac{3}{3} + \dots + \frac{9}{3}$ برابر است با:

۶۴) ۴

۶۲) ۳

۶۰) ۲

۵۸) ۱

پاسخ: گزینه ۲ قسمت‌های صحیح عبارت را کنار هم و قسمت‌های کسری را نیز کنار هم نوشه و سپس محاسبات را انجام می‌دهیم.

$$A = (1 + 2 + 3 + \dots + 9) + \frac{1}{3} + \frac{2}{3} + \dots + \frac{9}{3} = \frac{9 \times 10}{2} + \frac{45}{3} = 45 + 15 = 60$$

نکته: در سؤالاتی که مرتباً چند پرانتز در هم ضرب شده، معمولاً بعد از این‌که عبارت هر پرانتز محاسبه می‌شود، کسرها با هم ساده می‌شوند.

قست: حاصل عبارت $M = \frac{(1 - \frac{1}{10})(1 - \frac{1}{11})(1 - \frac{1}{12}) \cdots (1 - \frac{1}{20})}{(1 + \frac{1}{10})(1 + \frac{1}{11})(1 + \frac{1}{12}) \cdots (1 + \frac{1}{20})}$ برابر است با:

 $\frac{11}{10} (4)$ $\frac{10}{11} (3)$ $\frac{14}{3} (2)$ $\frac{3}{14} (1)$

پاسخ: گزینه ۱ ابتدا حاصل هر پرانتز را به دست می‌آوریم، سپس عبارت را ساده می‌کنیم.

$$M = \frac{\frac{9}{10} \times \frac{10}{11} \times \frac{11}{12} \times \cdots \times \frac{19}{20}}{\frac{11}{10} \times \frac{12}{11} \times \frac{13}{12} \times \cdots \times \frac{21}{20}} = \frac{\frac{9}{20}}{\frac{21}{10}} = \frac{3}{14}$$

مجموع نامتناهی کسرها

در بعضی از مجموعهای نامتناهی اعداد، با ضرب عددی مناسب در عبارت، ساختار عبارت اصلی مجدداً در آن ظاهر می‌شود. در این حالت با جای‌گذاری مناسب می‌توان حاصل عبارت را به دست آورد.

قست: حاصل عبارت $\cdots + \frac{1}{4} + \frac{1}{16} + \frac{1}{64} + \frac{1}{256}$ برابر است با:

 $\frac{1}{4} (4)$ $\frac{1}{3} (3)$ $\frac{2}{3} (2)$ $\frac{3}{4} (1)$

پاسخ: گزینه ۲ با توجه به این که مخرج کسر مرتبأ در عدد ۴ ضرب می‌شود، با ضرب طرفین تساوی در ۴ داریم:

$$4A = 1 + \underbrace{\frac{1}{4} + \frac{1}{16} + \frac{1}{64} + \cdots}_A \Rightarrow 4A = 1 + A \Rightarrow 3A = A \Rightarrow A = \frac{1}{3}$$

نکته: اگر در دنباله بی‌انتها از اعداد، هر عدد از ضرب عدد قبلی، در عددی ثابت (که آن عدد بین ۱ و ۱ است) به وجود آید، برای به دست آوردن مجموع آن‌ها می‌توان از رابطه زیر استفاده کرد:

$$\frac{\text{اولین عدد}}{\text{عدد ثابت} - 1} = \text{مجموع}$$

قست: حاصل عبارت $\cdots + \frac{7}{2} + \frac{7}{4} + \frac{7}{8} + \frac{7}{16}$ برابر با کدام گزینه است؟

 $\frac{14}{3} (4)$ $\frac{21}{3} (3)$ $\frac{14}{2} (2)$ $\frac{21}{2} (1)$

$$A = 7 \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{8} + \frac{1}{16} + \cdots \right)$$

پاسخ: گزینه ۳ ابتدا A را به شکل ساده‌تری می‌نویسیم:

با توجه به توضیحات قبل از مثال، برای محاسبه عبارت داخل پرانتز، اولین عدد برابر با یک و عدد ثابتی که مرتبأ در حال ضرب شدن است، عدد $\frac{1}{2}$ است؛

$$1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \dots$$

$\times \frac{1}{2} \quad \times \frac{1}{2} \quad \times \frac{1}{2}$

به الگوی رو به رو توجه کنید:

$$A = 7 \left(\frac{1}{1 - \frac{1}{2}} \right) = 7 \times 2 = 14$$

پس:

فصل اول: عده‌های صحیح و گویا

کسرهای مسلسل (پی در پی)

برای محاسبه کسرهایی که مرتبأ در صورت و مخرج آن، مجددأ کسر ظاهر می‌شود، از آخرین کسر شروع به محاسبه می‌کنیم.

تست: حاصل عبارت $k = \frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{5}}}}$ برابر است با:

$\frac{11}{9}$ (۴)

$\frac{6}{11}$ (۳)

$\frac{9}{11}$ (۲)

$\frac{11}{6}$ (۱)

$$k = \frac{1}{1 + \frac{1}{\frac{1}{6} + \frac{5}{6}}} = \frac{1}{1 + \frac{1}{\frac{6}{6} + \frac{5}{6}}} = \frac{1}{1 + \frac{1}{\frac{11}{6}}} = \frac{6}{11}$$

پاسخ: گزینه ۳ از آخرین کسر شروع به محاسبه می‌کنیم.

نکته: برای تبدیل کسر ساده به کسر مسلسل، کافی است عکس روش محاسبه کسر مسلسل عمل کنیم، به این ترتیب که ابتدا کسر را به صورت عدد

$$\text{مخلوط می‌نویسیم و سپس از تساوی } \frac{a}{b} = \frac{1}{\underline{b}} \text{ استفاده می‌کنیم.}$$

تست: هرگاه داشته باشیم $\frac{58}{17} = 3 + \frac{1}{x + \frac{1}{y + \frac{1}{z}}}$ ، حاصل $x + y + z$ برابر با چه عددی است؟

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

$$\frac{a}{b} = \frac{1}{\frac{b}{a}}$$

پاسخ: گزینه ۴ ابتدا قسمت صحیح کسر $\frac{58}{17}$ را جدا کرده و سپس از این رابطه استفاده می‌کنیم که:

$$\frac{58}{17} = 3 + \frac{7}{17} = 3 + \frac{1}{\frac{17}{7}} = 3 + \frac{1}{2 + \frac{3}{7}} = 3 + \frac{1}{2 + \frac{1}{\frac{7}{3}}} = 3 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2 + \frac{1}{3}}}$$

$$x = 2, y = 2, z = 3 \Rightarrow x + y + z = 7$$

پس:

کسر مسلسل نامتناهی:

در کسرهای مسلسل نامتناهی، معمولاً ساختار عبارت مجددأ درون آن ظاهر می‌شود. در این سؤالات با جای‌گذاری مناسب، مسئله را به شکل ساده‌تری تبدیل کرده و سپس حاصل عبارت را به دست می‌آوریم.

تست: حاصل عبارت $A = 6 - \frac{9}{6 - \frac{9}{6 - \frac{9}{\vdots}}}$ برابر است با:

$\frac{3}{2}$ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

$$A = 6 - \frac{9}{6 - \frac{9}{6 - \frac{9}{\vdots}}} \Rightarrow A = 6 - \frac{9}{A} \Rightarrow A = \frac{6A - 9}{A} \Rightarrow A^2 = 6A - 9 \Rightarrow A^2 - 6A + 9 = 0$$

$$\Rightarrow (A - 3)^2 = 0 \Rightarrow A - 3 = 0 \Rightarrow A = 3$$

کسر تلسکوپی

حالت اول: اگر مخرج یک کسر، حاصل ضرب دو عدد و صورت آن تفاضل همان دو عدد باشد، برای تبدیل آن به دو کسر به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$\frac{b-a}{a \times b} = \frac{1}{a} - \frac{1}{b}$$

$$\frac{5}{66} = \frac{5}{6 \times 11} = \frac{11-6}{6 \times 11} = \frac{1}{6} - \frac{1}{11}$$

به عنوان مثال:

حالت دوم: اگر مخرج یک کسر، حاصل ضرب دو عدد و صورت آن مجموع همان دو عدد باشد، برای تبدیل آن به دو کسر به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$\frac{a+b}{a \times b} = \frac{1}{a} + \frac{1}{b}$$

$$\frac{5}{6} = \frac{2+3}{2 \times 3} = \frac{1}{2} + \frac{1}{3}$$

به عنوان مثال:

مسئله: حاصل عبارت $A = \frac{1}{3 \times 5} + \frac{1}{5 \times 7} + \frac{1}{7 \times 9} + \dots + \frac{1}{19 \times 21}$ برابر است با:

$$\frac{1}{21}(4)$$

$$\frac{2}{21}(3)$$

$$\frac{3}{7}(2)$$

$$\frac{1}{7}(1)$$

پاسخ: گزینه ۱ با توجه به این که اختلاف دو عدد ظاهرشده در هر مخرج برابر با ۲ است، می‌توان نوشت:

$$A = \frac{2}{2} \left(\frac{1}{3 \times 5} + \frac{1}{5 \times 7} + \dots + \frac{1}{19 \times 21} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{2}{3 \times 5} + \frac{2}{5 \times 7} + \dots + \frac{2}{19 \times 21} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{5} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \dots + \frac{1}{19} - \frac{1}{21} \right) \\ = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{21} \right) = \frac{1}{2} \times \frac{6}{21} = \frac{1}{7}$$

مسئله: حاصل عبارت $B = \frac{3}{1 \times 2} - \frac{5}{2 \times 3} + \frac{7}{3 \times 4} - \dots - \frac{29}{14 \times 15}$ برابر است با:

$$\frac{15}{14}(4)$$

$$\frac{14}{13}(3)$$

$$\frac{14}{15}(2)$$

$$\frac{13}{14}(1)$$

پاسخ: گزینه ۲ با توجه به این که مجموع اعدادی که در مخرج ضرب شده‌اند، در صورت ظاهر شده، از قاعدة تلسکوپی جمع استفاده می‌کنیم.

$$B = \frac{1}{1} + \frac{1}{2} - \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} \right) + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} - \dots - \left(\frac{1}{14} + \frac{1}{15} \right) = \frac{1}{1} - \frac{1}{15} = \frac{14}{15}$$

مسائل اعداد گویا

هرگاه چند نفر با هم کاری را انجام دهند، به شرطی که نفر اول کار را در a ساعت، نفر دوم در b ساعت، نفر سوم در c ساعت و ...، آن‌گاه کل کار در n ساعت انجام می‌شود که n از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\frac{1}{n} = \frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} + \dots$$

مسئله: علی کتابی را در 30 روز رونویسی می‌کند. علی و برادرش در 12 روز همان کتاب را رونویسی می‌کنند. برادر علی همان کتاب را در چند روز به تنهایی می‌تواند رونویسی کند؟

$$18(4)$$

$$42(3)$$

$$20(2)$$

$$15(1)$$

پاسخ: گزینه ۲ فرض کنید روزهایی که برادر علی به تنهایی این کار را می‌تواند انجام دهد، برابر با n باشد، پس:

$$\frac{1}{30} + \frac{1}{n} = \frac{1}{12} \Rightarrow \frac{1}{n} = \frac{1}{12} - \frac{1}{30} = \frac{3}{60} = \frac{1}{20} \Rightarrow n = 20$$

فصل اول: اعدادی صحیح و گویا

سوالات چندگزینه‌ای

اعداد صحیح

۱- چندتا از جملات زیر درست هستند؟

- الف) بزرگ‌ترین عدد صحیح منفی، عدد ۱ است.
- ب) عدد صفر کوچک‌ترین عدد مثبت است.
- پ) قرینهٔ هر عدد از خودش کوچک‌تر است.
- ت) دو برابر هر عدد صحیح از خودش بزرگ‌تر است.

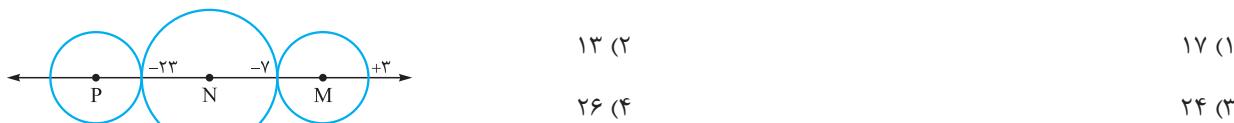
۴) سه‌تا

۳) دو تا

۲) فقط یکی

۱) هیچ‌کدام

۲- در شکل زیر، فاصلهٔ مرکز دو دایرهٔ کوچک از هم چقدر است؟ (شعاع‌های دو دایرهٔ کوچک چپ و راست مساوی‌اند).

۳- حاصل ضرب سه عدد صحیح، منفی است. اگر حاصل جمع حاصل ضرب دو به دوی آن‌ها منفی باشد، از این سه عدد، چند عدد مثبت و چند عدد منفی است؟

- ۲) دو عدد مثبت و یک عدد منفی است.
- ۴) نمی‌توان مشخص کرد.
- ۱) هر سه عدد منفی هستند.
- ۳) دو عدد منفی و یک عدد مثبت است.

۴- تعداد اعداد صحیح بین $+19$ تا -63 چندتا است؟

۸۰ (۴)   ۸۱ (۳)   ۸۲ (۲)   ۸۳ (۱)

$-2, -6, +12, +20, -30, ?$

$+42 (۴) \quad -42 (۳) \quad -40 (۲) \quad +40 (۱)$

$1, 7, 6, -1, \dots$

۵- در دنباله‌ای از اعداد را به شکل رویه‌رو نوشته‌ایم:

در این دنباله هر عدد برابر است با عدد قبلی منهای عدد قبل تر؛ مثلاً $1 - 7 = 6 = -1, \dots$. اگر این دنباله را به همین شکل ادامه دهیم، عدد هزارم کدام است؟

$-6 (۴) \quad 6 (۳) \quad -1 (۲) \quad 1 (۱)$

۶- در دنبالهٔ قبل، مجموع هزار جمله اول دنباله کدام است؟

$1393 (۳) \quad 14 (۲) \quad -1394 (۱)$

۷- ابتدای برداری $+5$ و انتهای آن نقطهٔ -2 است. طول این بردار چه قدر است؟

$+3 (۴) \quad -3 (۳) \quad -7 (۲) \quad +7 (۱)$

۸- از نقطهٔ -6 ، 10 بار و هر بار مقدار 2 واحد به سمت مثبت محور حرکت کردیم. انتهای بردار چه نقطه‌ای است؟

$+14 (۴) \quad -14 (۳) \quad -16 (۲) \quad +6 (۱)$

۹- طول برداری که از نقطهٔ -10 شروع شده و نقطهٔ 3 وسط آن باشد، برابر چه عددی است؟

$32 (۴) \quad 26 (۳) \quad 20 (۲) \quad 13 (۱)$

۱۰- عدد a را 1395 بار قرینه کردیم، حاصل برابر با کدام گزینه است؟

$4) \text{نمی‌توان مشخص کرد.} \quad 3) \text{صفر} \quad -a (۲) \quad a (۱)$

- ۱۲- قرینه عدد ۷- نسبت به ۲ کدام است؟
- ۱۱) ۴   ۱۰) ۳   ۷) ۲   ۸) ۱
- ۶) ۴   +۶) ۳   -۵) ۲   +۵) ۱
- ۱۳- اگر قرینه عدد ۳- را با قرینه عدد ۲ نسبت به ۳- جمع کنیم، حاصل برابر با چه عددی می شود؟
- ۳۰) ۴   ۲۸) ۳   ۱۸) ۲   ۱۲) ۱
- ۱۴- قرینه عدد ۵ را نسبت به قرینه قرینه ۱-، عدد A و قرینه A را نسبت به قرینه خودش، B می نامیم. فاصله A تا B چه قدر است؟

● محاسبات در اعداد صحیح

- ۱۵- حاصل عبارت [۸-(۵-۶)-۷] برابر است با:
- ۲) ۴   -۱) ۳   ۲) ۲   ۱) ۱
- A = ۵-۴[۳-۲(۱-۲)^۱+۳]×۴-۵   -۱۲۸) ۳   -۶۴) ۲   -۴) ۱
- (تیزهوشان)   ۳۲) ۴   ۹) ۴   ۱۰) ۳   ۱۱) ۲   ۲۳) ۱
- ۱۶- حاصل عبارت مقابله کدام گزینه است؟
- ۳,-۲,-۱) ۴   ۰,-۳,۳) ۳   -۳,۲,۱) ۲   ۳,۲,۱) ۱
- ۱۷- حاصل عبارت ۵-۵×۱-(-۱)+(-۴)×۳-(-۴) کدام است؟
- ۴۵۶) ۴   ۱۷) ۴   ۱۶) ۳   ۶) ۲   -۶) ۱
- ۱۸- حاصل جمع کدام سه عدد با حاصل ضربشان برابر نیست؟
- ۱۱) ۱   ۱۰) ۲   ۱۱) ۳   ۲۳) ۱
- ۱۹- حاصل عبارت ((۱-۱)-(۴-۴)(۳-۳)(۲-۲(۱-۱)))-۶ کدام است؟
- ۴) ۳   ۰) ۳   ۱) ۲   ۰) ۱
- ۲۰- حاصل عبارت ۱-(-۱-۱۶(-۲÷(-۴-۴)))÷(-۱-۱۶) کدام است؟
- ۱۷) ۴   ۱۶) ۳   ۱) ۲   -۱) ۱
- ۲۱- حاصل عبارت (۲۰۱۴-۱۳۹۳)(۲-۱۳۹۳)(۳-۱۳۹۳)...(۲۰۱۴-۱۳۹۳) کدام است؟
- ۱×۲×۳×...×۲۰۱۴) ۴   -۱×۲×...×۱۳۹۳) ۳   -۱) ۲   ۰) ۱
- (تیزهوشان)   ۰) ۳   ۰) ۳   ۰) ۳   ۰) ۱
- ۲۲- حاصل عبارت (-۱)+(-۱)^۲+(-۱)^۳+(-۱)^۴+...+(-۱)^{۹۹} کدام گزینه است؟
- ۰) ۳   ۰) ۳   ۰) ۲   +۱) ۱
- ۲۳- اگر a, b و c سه عدد صحیح باشند و $b+c = -16$, $a+b = 17$, $a+c = 11$ باشد، عدد c کدام است؟
- ۴) ۴   ۴) ۳   ۶) ۲   ۶) ۱
- ۲۴- در جدول زیر، مجموع هر سه خانه متولی برابر با ۵ است، عدد خانه دوم از سمت چپ کدام است؟
-۱۱						+۹
- ۳) ۱   ۳) ۲   -۷) ۴   ۷) ۳
- (زمون TIMSS)
- ۲۵- A و B هر کدام حاصل جمع هزار عدد صحیح‌اند. حاصل A-B کدام است؟
- A = (-۱)+(-۲)+(-۳)+...+(-۱۰۰۰)   B = ۰+(-۱)+(-۲)+...+(-۹۹۹)
- ۴) ۴   ۴) ۳   -۴) ۳   ۱۰۰۰) ۲   -۱۰۰۰) ۱
- ۲۶- مجموع اعداد صحیح از -۴۵ تا +۳۱ کدام گزینه است؟
- ۷۲۵) ۴   -۶۴۱) ۳   -۱۹۳۵) ۲   -۵۳۹) ۱
- ۲۷- حاصل عبارت مقابله کدام است؟
- ۶+۱۰+۱۴+...+۱۲۲   ۱۹۸۴) ۴   ۱۹۲۰) ۳   ۱۹۰۲) ۲   ۱۸۵۶) ۱
- ۲۸- حاصل عبارت ۴۰۸-۴۰۱-۱۰+۵-۱۲+...+۴۱-۸+۳-۱ کدام است؟
- ۱۰۰۰) ۴   ۱۰۰۰) ۳   -۱۴۰۷) ۲   ۱۴۰۷) ۱

(مسابقات کانگرو)

-۲۹ حاصل عبارت $(99 - 100) - \dots - (5 - 6) - (2 - 1)$ برابر است با:

+۵۰ (۳)	-۵۰ (۲)	(۱) صفر
+۴۸ (۵)	-۴۸ (۴)	

-۳۰ حاصل عبارت در کدام گزینه با بقیه گزینه‌ها یکسان نیست؟

$$(1 + 3 + 5 + \dots + 99) - (2 + 4 + 6 + \dots + 100) \quad (2) \quad 1 - 2 + 3 - 4 + 5 - 6 + \dots + 99 - 100 \quad (1)$$

$$1 - (2 - (3 - (\dots - (99 - 100)))) \quad (4) \quad (13 + 15 + \dots + 113) - (14 + 16 + 18 + \dots + 114) \quad (3)$$

: آن گاه مقدار $A = 1 - 2 - 4 + 5 + 7 - 8 - 10 + 11 + 13 - \dots + 1393$ اگر باشد.

(۱) بزرگتر از ۱ است. (۲) برابر ۱ است. (۳) بزرگتر از ۱ است.

-۳۱ جدولی را تا سطر چهارم به شکل رو به رو نوشتہ‌ایم. اگر جدول را تا سطر ۱۳۹۳ ادامه دهیم، مجموع کل اعداد

جدول برابر است با:

-۱ -۱ +۱ -۱ +۱ -۱ -۱ +۱ -۱ +۱ ⋮ ⋮ ⋮ ⋮	۱۳۹۳ (۴)	-۶۹۵ (۳)	۶۹۵ (۲)	-۶۹۷ (۱)
---	----------	----------	---------	----------

میانگین

-۳۲ دمای شهر A، ۱۲ درجه بالای صفر و دمای شهر B، ۲۰ درجه سردتر از شهر A است. اگر دمای شهر C از میانگین دمای دو شهر A و B است.

درجه گرم‌تر باشد، میانگین دمای سه شهر چه قدر است؟

$$(-8) \quad (-5) \quad (1) \quad (-8) \quad (4) \quad 11 (3) \quad (-5) \quad (2)$$

-۳۴ میانگین اعداد صحیح از ۱۷ تا ۲۰ کدام است؟

$$\frac{19}{3} (4) \quad \frac{-11}{37} (3) \quad 1/5 (2) \quad (1) \quad 1$$

-۳۵ مجموع سه عدد صحیح ۱۷ است. اگر میانگین دونای آن‌ها ۲۱ باشد، عدد سوم کدام است؟

$$20 (4) \quad -59 (3) \quad -15 (2) \quad 25 (1) \quad 1$$

-۳۶ میانگین ۵ عدد صحیح، ۴ شده است. چه عددی به آن‌ها بیفزاییم تا میانگین ۵ واحد بیشتر شود؟

$$6 (4) \quad -20 (3) \quad 26 (2) \quad -26 (1) \quad 1$$

-۳۷ به اعداد -۷، -۱۷، +۹، +۲، +۲ و +۳ چه عددی اضافه کنیم تا میانگین تغییر نکند؟

$$-2 (4) \quad 3 (3) \quad +2 (2) \quad -10 (1) \quad 1$$

چند سؤال دیگر از اعداد صحیح

-۳۸ دو عدد صحیح دلخواه را در نظر می‌گیریم، هر دو را ۲ برابر می‌کنیم؛ در این صورت چندتا از جملات زیر درست‌اند؟

الف) اختلاف آن‌ها ۲ برابر می‌شود.

ب) حاصل جمع آن‌ها ۴ برابر می‌ماند.

ت) حاصل تقسیم آن‌ها ثابت می‌ماند.

$$4 (4) \quad 3 (3) \quad 2 (2) \quad 1 (1)$$

(آزمون سپهه)

-۳۹ به ازای چند عدد صحیح غیرصفر q ، حاصل $\frac{1385}{q} + q$ عددی صحیح است؟

$$6 (3) \quad 4 (2) \quad 3 (1)$$

$$10 (5) \quad 8 (4)$$

(تیزهوشان)

-۴۰ به ازای چه تعداد عدد صحیح m حاصل $\frac{m^2 + 1390}{m}$ عددی صحیح است؟ ($m \neq 0$)

$$8 (3) \quad 14 (2) \quad 16 (1)$$

(المپیاد ریاضی آفریقای پنهانی)

-۴۱ اگر n عددی طبیعی باشد، حداقل چند مقدار صحیح از نسبت $\frac{100}{2n-1}$ به دست می‌آید؟

$$5 (3) \quad 7 (2) \quad 9 (1)$$

$$1 (5) \quad 3 (4)$$

- ۴۲- حاصل ضرب ۴ عدد صحیح مثبت از حاصل جمع آن‌ها کوچک‌تر است. اگر مجموع سه عدد ۲۸ باشد، عدد چهارمی کدام است؟

۴) صفر

۳) ۳

۲) ۲

۱) ۱

- ۴۳- اگر x عددی صحیح و منفی باشد، کدام گزینه کوچک‌تر است؟

X) ۴

$$\frac{3x}{2} \quad (3)$$

$$0 / 3x \quad (2)$$

$$\frac{x}{3} \quad (1)$$

- ۴۴- x یک عدد صحیح منفی است. کدام عبارت، بزرگ‌ترین مقدار را دارد؟

-۲X) ۳

۲X) ۲

X + 1) ۱

X - 2) ۵

6X + 2) ۴

- ۴۵- می‌خواهیم در ردیف اعداد ۱ A = ۲ □ ۵ □ ۷ □ ۸ □ ۹ □ ۱ ، ۲ علامت جمع و ۳ علامت ضرب قرار دهیم؛ به طوری که مقدار A ، حداقل

مقدار ممکن شود. این حداقل چقدر است؟

۶۱) ۴

۶۳) ۳

۷۵) ۲

۸۷) ۱

- ۴۶- بیشترین حاصل عبارت $-9 - 6 \square 3 \square -6 \square -5$ چقدر می‌تواند باشد، اگر داخل مربع‌ها از اعمال ریاضی استفاده شود؟

۸۱) ۴

۹۹) ۳

-۱۲۰) ۲

۱۲۰) ۱

- ۴۷- اگر $a * b = 2a - 3b - 5$ باشد، حاصل عبارت $(a - 1)(b - 2) = ?$ برابر است با:

-۷۵) ۴

۵۷) ۳

-۵۷) ۲

۱) صفر

- ۴۸- اگر a و b اعداد صحیح باشند و $a - (a - 1)(b - 2) = 6$ باشد، چند جفت مقدار مختلف می‌توان برای a و b به دست آورد؟

۸) ۴

۶) ۳

۴) ۲

۲) ۱

- ۴۹- $a + b + c + d + e = ?$ در این صورت a, b, c, d و e اعداد صحیح متفاوتی هستند و می‌دانیم: ۴۵

- ۴۹- کدام است؟

(TIMSS آزمون)

۳۰) ۴

۲۹) ۳

۲۶) ۲

۲۵) ۱

- ۵۰- تفاضل گل یک تیم یعنی تعداد گل‌های زده منهای تعداد گل‌های خورده. اگر در یک سری مسابقات فوتبال بین شش تیم، تفاضل گل پنج تیم، $-7, -6, -5, -4, -3, -2$ و $+4$ باشد، تفاضل گل تیم ششم کدام است؟

-۴) ۴

۳) ۳

-۲) ۲

۱) ۱

- ۵۱- مجموعه اعداد $-3, -1, -5, 5, 0, -9$ را در نظر بگیرید. شش عدد از میان این اعداد انتخاب کرده و آن‌ها را به ۳ دستهٔ تابی تقسیم کردند. ایم؛ به طوری که جمع اعداد این جفت‌ها برابر شوند. چه عددی انتخاب نشده است؟

-۴) ۴

-۳) ۳

۲) صفر

-۵) ۱

- ۵۲- شخصی از مبدأ شروع به حرکت می‌کند. ابتدا یک واحد به چپ می‌رود، سپس ۲ واحد به راست، سپس در حرکت سوم سه واحد به چپ و ... در حرکت هزار و سیصد و نود و سوم در کدام نقطه ایستاده است؟

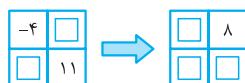
-۶۹۷) ۴

۶۹۶) ۳

-۶۹۶) ۲

-۱۳۹۳) ۱

- ۵۳- اعداد $-5, -1, 5, 6, 9, 10$ را در جاهای خالی زیر قرار می‌دهیم تا ارتباط بین دو جدول برقرار شود. عدد روی فلش کدام است؟

۵) ۲

-۵) ۱

۹) ۳

- ۵۴- در جدول رو به رو، عدد هر خانه از مجموع اعداد دو خانه زیر آن به دست می‌آید. به جای $*$ چه عددی قرار دهیم؟

(المپیاد ریاضی آفریقای بین‌المللی)

+۱۳) ۴

-۴) ۳

+۳) ۲

-۸) ۱

- ۵۵- در جدول 3×3 رو به رو، مجموع اعداد هر سطر، ستون و قطر با هم برابرند. مقدار $y + x$ کدام است؟

(المپیاد ریاضی)

y		
x	-۱۳	-۷
8		۴

-۱۸) ۲

-۲۵) ۴

-۲۸) ۱

-۴۵) ۳

-۵۶- یک جدول 3×3 را در نظر می‌گیریم که در تمامی خانه‌های آن اعداد $+1$ را قرار داده‌ایم. هر بار یک مریع 2×2 انتخاب کرده و همه اعداد آن را

-1	+1	-1
+1	+1	+1
-1	+1	-1

در (۱) ضرب می‌کنیم. بعد از چند بار انجام این عمل به جدول مقابل مرسیم. کدام گزینه می‌تواند تعداد انجام این عمل باشد؟

(المپیاد ریاضی)

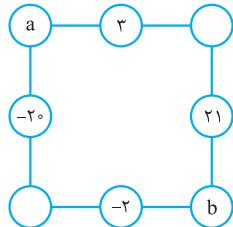
۱۳۸۷ (۲)

۱۳۸۶ (۱)

۱۳۹۳ (۴)

۱۳۹۲ (۳)

-۵۷- در شکل رویه رو میانگین هر دو عددی که روی گوشها هستند، بین آنها نوشته شده است (روی هر ضلع).

(المپیاد ریاضی)

در این صورت $b - a$ کدام است؟

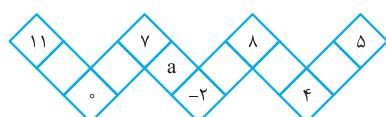
-۳۶ (۱)

۳۶ (۲)

-۴۶ (۳)

۴۶ (۴)

-۵۸- دانشآموزان یک کلاس روی زمین حیاط مدرسه، شکل زیر را کشیده‌اند. معلم ریاضی آنها از آنها خواسته است که اعداد $-4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11$ را طوری در خانه‌های جدول قرار دهند که حاصل جمع اعداد در هر ضلع سه‌خانه‌ای، مقداری یکسان شود؛ البته اعداد واقع در گوشها را خودش نوشته است. عددی که به جای a قرار می‌گیرد کدام است؟

اعداد واقع در گوشها را خودش نوشته است. عددی که به جای a قرار می‌گیرد کدام است؟

-۳ (۲)

-۱ (۱)

-۴ (۴)

-۲ (۳)

اعداد گویا

(از ریاضی اتمی)

-۵۹- کدام جمله زیر صحیح نیست؟

(۱) تمام اعداد صحیح، یا زوج هستند یا فرد.

(۳) تمام اعداد اول، یا زوج هستند یا فرد.

(المپیاد منطقه ۹)

(۶) اگر x عددی گویا باشد و $\sqrt{5} \leq x \leq \frac{6}{5}$ ، x کدام عدد می‌تواند باشد؟ $-\frac{6}{5}$ (۴)

-۱/۲۱ (۳)

۵ (۲)

۲/۰۰۵ (۱)

 $\sqrt{2}, \pi, \sqrt{4}, \frac{2}{\pi}, 0, \sqrt{(\sqrt{3})^2}$

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

 $\{2, -1/7, -\frac{2}{5}, \sqrt{15}, -21, -(-3), \sqrt{81}\}$

۶ (۴)

۵, ۳, ۲ (۳)

۵ (۲)

۶ (۱)

-۶۰- در مجموعه رویه رو، به ترتیب چند عدد طبیعی، صحیح و گویا وجود دارد؟

(تیزهوشان)

۱, ۳, ۲ (۳)

-۶۱- می‌دانید که مجموع دو عدد گویا، یک عدد گویای دیگر است. اگر این مجموع را نصف کنیم، باز هم گویا است. با توجه به این مطلب، کدام

گزینه زیر صحیح است؟

(۱) بین دو عدد گویا، فقط یک عدد گویا وجود دارد.

(۳) بین دو عدد گویا، فقط دو عدد گویا وجود دارد.

(۴) بین دو عدد گویا، فقط چهار عدد گویا وجود دارد.

-۶۲- در محدوده $-13 \leq x \leq +14$ بر روی محور اعداد به ترتیب، چند عدد طبیعی، صحیح و گویا وجود دارد؟

(۱) ۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶, بی‌شمار

۲۷, ۲۸, بی‌شمار

۲۸, ۱۴ (۲)

۱۳, ۲۷, بی‌شمار

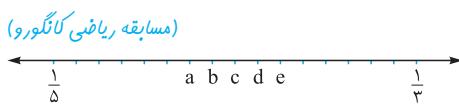
(تیزهوشان)

-۶۳- کدامیک از جمله‌های زیر نادرست است؟

(۱) بین دو عدد $-\frac{1}{100}$ و $-\frac{1}{10}$ تعداد بی‌شمار عدد گویا وجود دارد.(۲) بین دو عدد 0 و $\frac{1}{10}$ تعداد بی‌شمار عدد صحیح وجود دارد.(۴) بین دو عدد $-\frac{1}{100}$ و $-\frac{1}{10}$ فقط یک عدد صحیح وجود دارد.(۳) بین دو عدد 0 و $\frac{1}{10}$ هیچ عدد طبیعی وجود ندارد.

- ۴۶**- قرینه نقطه $\frac{29}{4}$ بین کدام دو نقطه بر روی محور قرار دارد؟
- ۷، ۶ (۴)   -۸، -۷ (۳)   -۷، -۶ (۲)   ۸، ۷ (۱)
- ۴۷**- به جای تقسیم یک عدد بر $(-\frac{2}{8})$ کافی است آن را در چه عددی ضرب کنیم؟
- ۱۶ (۴)   -۴ (۳)   ۱۶ (۲)   ۴ (۱)
- ۴۸**- چند عدد گویا وجود دارد که با معکوسش برابر است؟
- ۴) بی‌شمار   ۳) ۲ تا   ۲) یکی   ۱) چنین عددی وجود ندارد.
- ۴۹**- کدام یک از اعداد زیر از دو کسر $\frac{3}{7}$ و $\frac{2}{5}$ به یک فاصله هستند؟
- $\frac{29}{70}$ (۴) $\frac{28}{35}$ (۳) $\frac{29}{35}$ (۲) $\frac{28}{70}$ (۱)
- ۵۰**- این اعداد از کوچک به بزرگ مرتب شده‌اند (از چپ به راست): $\frac{1}{3}, a, b, \frac{1}{3}$. فاصله هر دو عدد متولی مقداری یکسان است. مقدار b کدام است؟
- (المپیاد ریاضی آفریقای هنوبی)
- $\frac{4}{9}$ (۳) $\frac{7}{18}$ (۲) $\frac{5}{12}$ (۱)
- $\frac{1}{4}$ (۵) $\frac{5}{6}$ (۴)
- ۵۱**- کسرهای $\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{5}$ را روی محور اعداد نشان داده‌ایم. کدام حرف نمایشگر کسر $\frac{1}{6}$ است؟
- ۱) a (۱)   ۲) b (۲)   ۳) c (۳)   ۴) d (۴)   ۵) e (۵)

کسرهای مساوی و مقایسه دو کسر

- ۵۲**- اگر $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$ باشد، کدام رابطه زیر درست است؟
- $\frac{ab}{cd} = \frac{cd}{ab}$ (۴) $\frac{2a+3c}{2b+3d} = \frac{c}{d}$ (۳) $\frac{c+d}{c-d} = \frac{a-b}{a+b}$ (۲) $\frac{a^2}{b^2} = \frac{c+d}{c-d}$ (۱)
- ۵۳**- کسری مساوی با کسر $\frac{102}{119}$ نوشته‌ایم که حاصل ضرب صورت و مخرج آن ۱۶۸ است. مخرج این کسر برابر با چه عددی است؟
- ۲۸ (۴)   ۱۴ (۳)   ۲۴ (۲)   ۱۲ (۱)
- ۵۴**- کسری مساوی با کسر $\frac{84}{119}$ نوشته‌ایم که اختلاف صورت و مخرج آن برابر با ۲۵ است. صورت این کسر برابر با چه عددی است؟
- ۶۵ (۴)   ۶۰ (۳)   ۵۵ (۲)   ۴۵ (۱)
- ۵۵**- چند کسر متعارفی می‌توان نوشت که معادل $\frac{16}{68}$ باشد و صورت بزرگ‌تر از 100 و مخرج آن کوچک‌تر از 550 باشد؟
- ۸ (۴)   ۷ (۳)   ۱۲ (۲)   ۱۴ (۱)
- ۵۶**- عددی طبیعی را از صورت کسر $\frac{8}{11}$ کم می‌کنیم، همان عدد را از مخرج هم کم می‌کنیم. اگر پاسخ کسر $\frac{2}{3}$ شود، عدد کم شده کدام است؟
- (المپیاد ریاضی آفریقای هنوبی)
- ۳ (۳)   ۲ (۲)   ۵ (۵)   ۴ (۴)
- ۵۷**- دو کسر یکی با مخرج ۴ و دیگری با مخرج ۶ با هم جمع شده‌اند و کسر حاصل، پس از ساده‌شدن به کسر ساده‌نشدنی $\frac{p}{q}$ تبدیل شده است. در این صورت:
- ۴) هیچ‌کدام   ۳) $q=12$ (۲)   ۱) شمارنده ۱۲ است.   ۲) $q=12$ (۲)
- ۵۸**- بزرگ‌ترین شمارنده مشترک a و b برابر ۱ است. می‌دانیم که دو کسر $\frac{a}{b}$ و $\frac{a+14}{b+35}$ با هم برابرند؛ در این صورت کدام گزینه درباره مجموع a + b درست است؟
- ۴) بر ۵ قابل قسمت است.   ۳) بر ۳ قابل قسمت است.   ۲) زوج است.   ۱) بر ۷ قابل قسمت است.

(المپیاد ریاضی استرالیا)

-۷۹ در بین گزینه‌های زیر کدام کسر، بزرگ‌ترین است؟

$$\frac{6}{11} \quad (3)$$

$$\frac{7}{7} \quad (2)$$

$$\frac{7}{15} \quad (1)$$

$$\frac{1}{2} \quad (5)$$

$$\frac{4}{9} \quad (4)$$

-۸۰ کدام کسر از بقیه بزرگ‌تر است؟

$$\frac{100001}{100002} \quad (4)$$

$$\frac{10001}{10002} \quad (3)$$

$$\frac{1001}{1002} \quad (2)$$

$$\frac{101}{102} \quad (1)$$

$$a^{100} \quad (4)$$

$$a^{99} \quad (3)$$

$$a^2 \quad (2)$$

$$a \quad (1)$$

-۸۱ اگر a عددی گویا بین صفر و ۱ باشد، کوچک‌ترین عدد از بین اعداد a^2, a^3, a^1, a^0 کدام است؟ (آزمون پیشرفت تمهیلی تیزهوشان)

-۸۲ اگر $1 < \frac{a}{b} < 0$ باشد، کدام گزینه همواره بزرگ‌تر از ۱ خواهد بود؟ (نمونه دولتی)

$$-\frac{b}{a} \quad (4)$$

$$\frac{a+1}{b+1} \quad (3)$$

$$\frac{b}{a} \quad (2)$$

$$\frac{a-b}{b-a} \quad (1)$$

-۸۳ اگر a, b و c سه عدد طبیعی بوده و $a < b < c$ باشد، کدام کسر حتماً از $\frac{a}{b}$ بزرگ‌تر است؟ (آزمون پیشرفت تمهیلی تیزهوشان)

$$\frac{a+c}{b+c} \quad (4)$$

$$\frac{a \times c}{b+c} \quad (3)$$

$$\frac{a+c}{b+c} \quad (2)$$

$$\frac{a-c}{b-c} \quad (1)$$

-۸۴ اگر به صورت و مخرج کسری، عددی طبیعی اضافه کنیم، مقدار کسر چه تغییری می‌کند؟ (علماء طباطبایی)

۴) هر سه مورد می‌تواند اتفاق بیفتد.

۳) تغییر نمی‌کند.

۲) کم می‌شود.

۱) زیاد می‌شود.

(المپیاد ریاضی استرالیا)

-۸۵ کدام کسر به $\frac{2}{5}$ نزدیک‌تر است؟

$$\frac{41}{100} \quad (3)$$

$$\frac{199}{500} \quad (2)$$

$$\frac{399}{1000} \quad (1)$$

$$\frac{39}{100} \quad (5)$$

$$\frac{21}{50} \quad (4)$$

-۸۶ اگر $C = 2009 + \frac{1}{2009 + \frac{1}{2009 + \frac{1}{2009}}}$ ، $B = 2009 + \frac{1}{2009 + \frac{1}{2009}}$ و $A = 2009 + \frac{1}{2009}$ ، آن‌گاه کدام رابطه درست است؟

$$B < C < A \quad (4)$$

$$C < A < B \quad (3)$$

$$C < B < A \quad (2)$$

$$A < B < C \quad (1)$$

کسر بین دو کسر

-۸۷ اگر $x = \frac{19}{9}$ باشد، آن‌گاه:

$$\frac{38}{23} < x < \frac{38}{29} \quad (4)$$

$$\frac{19}{10} < x < \frac{19}{8} \quad (3)$$

$$\frac{9}{19} < x < \frac{10}{19} \quad (2)$$

$$\frac{19}{11} < x < \frac{19}{10} \quad (1)$$

-۸۸ کدام‌یک از کسرهای زیر بین دو کسر $\frac{3}{5}$ و $\frac{5}{8}$ قرار ندارد؟

$$\frac{4}{7} \quad (4)$$

$$\frac{17}{13} \quad (3)$$

$$\frac{7}{11} \quad (2)$$

$$\frac{14}{19} \quad (1)$$

-۸۹ بین دو کسر $\frac{3}{4}$ و $\frac{4}{5}$ می‌خواهیم ۱۱ کسر بنویسیم که فاصله متوالی بین هر دو کسر از بین ۱۳ کسر مساوی باشند. در این صورت عدد ۳ باید در چند ضرب شود؟ (المپیاد ریاضی)

$$45 \quad (4)$$

$$60 \quad (3)$$

$$5 \quad (2)$$

$$12 \quad (1)$$

$$26 \quad (4)$$

$$35 \quad (3)$$

$$34 \quad (2)$$

$$33 \quad (1)$$

-۹۰ چند کسر با صورت ۷۵ و مخرج صحیح بین دو کسر $\frac{3}{5}$ و $\frac{5}{6}$ وجود دارد؟

- ۹۱- چند کسر با مخرج 100 و صورت صحیح بین دو کسر $\frac{7}{8}$ و $\frac{7}{5}$ وجود دارد؟
 ۵۳ (۴)   ۵۲ (۳)   ۵۱ (۲)   ۵۰ (۱)
- (المپیاد ریاضی)
 - ۹۲- بین عدد مخلوط $1\frac{2}{3}$ و کسر $\frac{4}{5}$ ، چند کسر با صورت 60 و با مخرج عددی طبیعی وجود دارد؟
 ۴) بی شمار (۳)   ۳۲۷ تا (۲)   ۳۲۸ تا (۱)

- ۹۳- بین $\frac{1}{3}$ و $\frac{2}{5}$ ، کسری می‌نویسیم که مخرج آن 20 باشد. صورت این کسر کدام است؟
 ۳ (۴)   ۱۱ (۳)   ۹ (۲)   ۷ (۱)

- ۹۴- کدام عدد زیر بین اعداد $\frac{1}{100}$ و $\frac{1}{1000}$ قرار ندارد؟
 ۱/۲ $\times 10^{-3}$ (۴)   ۲ $\times 10^{-4}$ (۳) $\frac{1}{250}$ (۲) $\frac{2}{\sqrt{100000}}$ (۱)

- ۹۵- به جای * در $1/1$ چند صفر قرار دهیم که عدد به دست آمده از $\frac{2009}{2008}$ بیشتر باشد؟
 (مسابقه ریاضی کانگورو)
 ۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)
 ۶ (۵)   ۴ (۴)

- ۹۶- اگر a عددی گویا باشد و $a > 1$ ، کدام گزینه صحیح است؟
 $1 < \frac{a+1}{2a} < a$ (۴) $1 < \frac{2a}{a+1} < a$ (۳) $1 < \frac{a}{a-1} < a$ (۲) $1 < \frac{a-1}{2a} < a$ (۱)

- ۹۷- اگر b و c اعداد طبیعی باشند، به طوری که $\frac{c}{15}$ و $\frac{b}{11}$ باشند، بیشترین مقدار $b+c$ کدام است؟
 (آزمون سنه)
 ۴۵ (۳)   ۴۴ (۲)   ۴۳ (۱)
 ۵۰ (۵)   ۴۶ (۴)

محاسبات در اعداد گویا

- ۹۸- حاصل عبارت $\frac{1}{5} + \frac{1}{5} [\frac{1}{3} - \frac{2}{2}] - 1$ برابر است با:
 $\frac{1}{17}$ (۳) $-\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۱)
 $\frac{3}{4}$ (۵) $-\frac{11}{30}$ (۴)

- ۹۹- حاصل عبارت $\frac{1/01 - \frac{1}{5}}{\frac{1}{3} - 0/8} \times \frac{3 - 0/24}{1 - 0/31}$ برابر است با:
 (علمه طباطبایی)
 $\frac{5}{6}$ (۴) $-\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{6}{5}$ (۲) $-\frac{6}{5}$ (۱)

- ۱۰۰- حاصل $[\frac{3}{4}(1-2)^2 - (24 \div 2) + 6] - 3$ کدام است؟
 (نمونه دولتی)
 ۳۰ (۴)   ۳ صفر (۳)   ۶ (۲)   ۱۲ (۱)

- ۱۰۱- حاصل عبارت $\frac{\frac{3}{2} + \frac{2}{3}}{\frac{3}{2} - \frac{2}{3}} + \frac{\frac{2}{3} + \frac{3}{2}}{\frac{2}{3} - \frac{3}{2}}$ برابر است با:
 (تیزهوشان)
 ۱ (۴)   ۳ صفر (۳) $\frac{26}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۱)

- ۱۰۲- حاصل $\frac{1}{3} - 2\frac{1}{6} + \frac{1}{2} - 0 \times 2 - 2\frac{2}{6}$ برابر با چه عددی است؟
 -۲ (۴) $\frac{13}{6}$ (۳) $-\frac{25}{6}$ (۲) $-\frac{23}{6}$ (۱)

(تیزهوشان)

$$\text{اگر } \frac{x}{y} \div \frac{e}{f} = 1 \text{ باشد، حاصل عبارت } \frac{\left(\frac{f}{e} \times \frac{x}{y}\right)^{1000}}{\left(\frac{y \times e}{x \times f}\right)^{1000}} \text{ کدام است؟}$$

۱۰۲ (۴)

۱۰۴ (۳)

۱۰۲ (۲)

۱۰۴ (۱)

(مسابقه ریاضی کانگروو)

-۱۰۴ - کدام عدد از بقیه بزرگ تر است؟

$100 \div 0 \div 01$ (۳)

$0 \div 01 \div 100$ (۲)

$10 \times 0 \div 001 \times 100$ (۱)

$0 \div 1 \times 0 \div 01 \times 10000$ (۵)

$10000 \div 10$ (۴)

(نمونه دولتی - علماء طباطبایی)

-۱۰۵ - حاصل عبارت $1 + \frac{2}{100} + \frac{3}{100} + \dots + \frac{99}{100}$ برابر است با:

۵۰۵۰ (۴)

۵۰۵ (۳)

۵۰/۵ (۲)

۵۰ (۱)

$$(-\frac{2}{3} \times \frac{1}{2}) \times (-\frac{1}{4})$$

-۱۰۶ - اگر $a \times b = \frac{1}{a} - \frac{1}{b}$ باشد، حاصل عبارت مقابل کدام است؟

$\frac{3}{7}$ (۴)

$\frac{2}{7}$ (۳)

$-\frac{3}{7}$ (۲)

$-\frac{2}{7}$ (۱)

-۶۰ (۴)

$\frac{6}{59}$ (۳)

$-\frac{61}{59}$ (۲)

$-\frac{6}{59}$ (۱)

(المپیاد ریاضی بلغارستان)

-۱۰۸ - به ازای کدام عدد طبیعی n ، تساوی $\frac{1+3+5+\dots+(2n-1)}{2+4+6+\dots+2n} = \frac{115}{116}$ برقرار است؟

۱۱۵ (۲)

۱۱۰ (۱)

(تیزهوشان)

$-\frac{1}{3}$ (۴)

$-\frac{1}{2}$ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{3}$ (۱)

(علماء طباطبایی)

$\frac{199}{100}$ (۴)

-۱۱۰ - حاصل عبارت $(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{100}) + (\frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \dots + \frac{99}{100})$ کدام است؟

۹۸ (۳)

۹۹ (۲)

۱۰۰ (۱)

$$(\frac{1}{2} - \frac{1}{5}) + (\frac{1}{3} - \frac{1}{6}) + (\frac{1}{4} - \frac{1}{7}) + \dots + (\frac{1}{13} - \frac{1}{16})$$

-۱۱۱ - حاصل عبارت رو به رو کدام است؟

$\frac{1473}{1680}$ (۴)

$\frac{1483}{1680}$ (۳)

$\frac{1583}{1680}$ (۲)

$\frac{1573}{1680}$ (۱)

(المپیاد ریاضی آفریقای متوسطی)

-۱۱۲ - حاصل کسر $\frac{10+20+30+\dots+400}{30+60+90+120+\dots+1200}$ برابر است با:

$\frac{1}{6}$ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{30}$ (۱)

$\frac{1}{3}$ (۵)

$\frac{2}{3}$ (۴)

-۱۱۳ - حاصل $\frac{(1 \times 4) + (2 \times 4) + (3 \times 4) + \dots + (100 \times 4)}{(1 \times 2) + (2 \times 2) + (3 \times 2) + \dots + (100 \times 2)}$ برابر است با:

2^{100} (۴)

2^5 (۳)

4 (۲)

2 (۱)

-۱۱۴ - حاصل $\frac{(1 \times 4) \times (2 \times 4) \times (3 \times 4) \times \dots \times (100 \times 4)}{(1 \times 2) \times (2 \times 2) \times (3 \times 2) \times \dots \times (100 \times 2)}$ برابر است با:

4^{100} (۴)

2^{100} (۳)

2^5 (۲)

2 (۱)

(تیزهوشان)

۱۱۵- حاصل عبارت $\frac{2 \times 4 \times 8 + 444 \times 888 \times 1776 + 888 \times 1776 \times 3552}{8 + 222 \times 444 \times 888 + 444 \times 888 \times 1776}$ برابر است با:

۱۲ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

(المپیاد ریاضی آفریقای هنوبی)

$$\frac{1}{2} + \left(\frac{1}{3} + \frac{2}{3} \right) + \left(\frac{1}{4} + \frac{2}{4} + \frac{3}{4} \right) + \left(\frac{1}{5} + \frac{2}{5} + \frac{3}{5} + \frac{4}{5} \right) + \dots + \left(\frac{1}{100} + \frac{2}{100} + \dots + \frac{99}{100} \right) = ?$$

$\frac{2501}{2}$ (۳)

۲۴۷۵ (۲)

۲۵۰۰ (۱)

۲۵۲۵ (۵)

$5050 \frac{1}{2}$ (۴)

(تیزهوشان)

۱۱۶- حاصل جمع زیر کدام است؟ $1392 \frac{1}{6} + 1391 \frac{1}{3} - 1390 \frac{1}{2}$

۱۳۹۳ (۴)

$1392 \frac{5}{6}$ (۳)

۱۳۹۲ (۲)

$1393 \frac{1}{3}$ (۱)

۱۱۷- اگر $M = \frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \frac{3}{2} + \dots + 31$ ، آن‌گاه M برابر است با:

۹۲۵ (۴)

۱۰۴۵ (۳)

۸۲۵ (۲)

۹۷۵ (۱)

۱۱۸- حاصل $A = 1/01 + 2/02 + 3/03 + \dots + 10/01$ برابر است با:

۵۵ / ۵۵ (۴)

۵۵ / ۴۵ (۳)

۵۵ / ۵۲ (۲)

۴۵ / ۵۵ (۱)

(علامه طباطبایی)

۱۱۹- اگر $k = \frac{1}{100} + \frac{2}{200} + \frac{3}{300} + \dots + 10 \frac{10}{100}$ باشد، k کدام است؟

۰ / ۰۱ (۴)

۱ / ۰۱ (۳)

۱ / ۱۲ (۲)

۰ / ۱ (۱)

۱۲۰- حاصل عبارت $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} - \frac{1}{2} + \frac{3}{2} - \dots - 100 \frac{1}{2}$ برابر با کدام گزینه است؟

$-49 \frac{1}{2}$ (۴)

-۴۹ (۳)

$-50 \frac{1}{2}$ (۲)

-۵۰ (۱)

(مسابقه ریاضی کاتگورو)

۱۲۱- حاصل $(1 + \frac{1}{2}) \times (1 + \frac{1}{3}) \times (1 + \frac{1}{4}) \times \dots \times (1 + \frac{1}{2003})$ کدام است؟

۲۰۰۲ (۳)

۲۰۰۳ (۲)

۲۰۰۴ (۱)

۱۰۰۱ (۵)

۱۰۰۲ (۴)

۱۲۲- حاصل عبارت مقابله در کدام گزینه آمده است؟ $(\frac{1}{5} - 1)(\frac{1}{6} - 1)(\frac{1}{7} - 1) \dots (\frac{1}{40} - 1)$

-۰ / ۲ (۴)

-۰ / ۱ (۳)

۰ / ۱۲ (۲)

۰ / ۲ (۱)

۱۲۳- حاصل عبارت $(1 - \frac{1}{3})(1 - \frac{1}{4})(1 - \frac{1}{5}) \dots (1 - \frac{1}{60})$ برابر است با:

$-\frac{2}{70}$ (۴)

$-\frac{1}{70}$ (۳)

$\frac{2}{70}$ (۲)

$\frac{1}{70}$ (۱)

(تیزهوشان)

۱۲۴- صد برابر حاصل عبارت $(2 - \frac{2}{3})(2 - \frac{2}{4})(2 - \frac{2}{5}) \dots (2 - \frac{2}{100})$ برابر است با:

2^{97} (۴)

2^{98} (۳)

2^{99} (۲)

2^{100} (۱)

۱۲۵- حاصل عبارت رو به رو کدام است؟ $(1 + 1 + \frac{1}{4})(1 + \frac{2}{3} + \frac{1}{9})(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{16}) \dots \times (1 + \frac{2}{20} + \frac{1}{400})$

$\frac{561}{9}$ (۴)

$\frac{441}{4}$ (۳)

$\frac{440}{9}$ (۲)

$10/5$ (۱)

-۱۲۷- مقدار عبارت $(1 - \frac{1}{2})(1 - \frac{1}{3})(1 - \frac{1}{4}) \times \dots \times (1 - \frac{1}{200})$ را به صورت کسری تحویل ناپذیر نوشته ایم. حاصل جمع صورت و مخرج کسر کدام است؟
 (مسابقه ریاضی کانگرو)

۴۰۰۳ (۳)

۳۰۰۲ (۲)

۲۰۰۱ (۱)

۶۰۰۱ (۵)

۵۰۰۲ (۴)

(انرژی اتمی)

-۱۲۸- حاصل عبارت $\frac{\frac{1}{2} - \frac{1}{3}}{\frac{1}{3} - \frac{1}{4}} \times \frac{\frac{1}{4} - \frac{1}{5}}{\frac{1}{5} - \frac{1}{6}} \times \dots \times \frac{\frac{1}{48} - \frac{1}{49}}{\frac{1}{49} - \frac{1}{50}}$ کدام است؟

۴۹ (۴)

۲۵ (۳)

۱ (۲)

۰/۰۴ (۱)

-۱۲۹- اگر $A = \frac{1}{2} \times \frac{3}{4} \times \frac{5}{6} \times \dots \times \frac{99}{100}$ باشد، کدام گزینه در مورد A درست تر است؟

$A < \frac{1}{11}$ (۴)

$A < \frac{1}{10}$ (۳)

$A < \frac{1}{100}$ (۲)

$A > \frac{1}{10}$ (۱)

$A = \frac{1}{101} + \frac{1}{102} + \frac{1}{103} + \dots + \frac{1}{200}$

-۱۳۰- در مورد کسر مقابله کدام گزینه درست تر است؟

$\frac{1}{200} < A < \frac{1}{50}$ (۴)

$A > 1$ (۳)

$\frac{1}{2} < A < 1$ (۲)

$0 < A < \frac{1}{2}$ (۱)

$B = (\frac{3}{1} + \frac{5}{4} + \frac{7}{6} + \dots + \frac{61}{60}) + (\frac{2}{3} + \frac{4}{5} + \frac{6}{7} + \dots + \frac{60}{61})$

-۱۳۱- دقیق ترین عبارت در مورد B کدام است؟

$60 < B < 65$ (۴)

$60 < B < 76$ (۳)

$30 < B < 90$ (۲)

$60 < B < 120$ (۱)

-۱۳۲- اگر داشته باشیم: $A = 1 \times 2 \times \dots \times 100$ و $B = 1 \times 2 \times \dots \times 50$ ، حاصل کدام است؟

$\frac{2^{100} \times B^2}{101A}$ (۴)

$\frac{2^{100} \times A^2}{101B}$ (۳)

$\frac{2^{50} \times B^2}{101A}$ (۲)

$\frac{2^{50} \times A^2}{101B}$ (۱)

(روبوکاپ - آزمون TIMSS)

-۱۳۳- اگر $A = 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \dots$ آن گاه:

$-\frac{1}{2} < A < 0$ (۴)

$\frac{1}{2} < A < 1$ (۳)

$0 < A < \frac{1}{2}$ (۲)

$1 < A < \frac{3}{2}$ (۱)

(انرژی اتمی)

-۱۳۴- اگر $a + \frac{a}{3} + \frac{a}{9} + \frac{a}{27} + \dots = 12$ باشد، مقدار a کدام است؟

۶ (۴)

۷ (۳)

۹ (۲)

۸ (۱)

-۱۳۵- هرگاه بدانیم: $S = \frac{1}{2} + \frac{2}{4} + \frac{3}{8} + \frac{4}{16} + \dots + \frac{1}{2^n}$ حاصل S کدام است؟

۲ (۴)

۱/۷۵ (۳)

۱/۵ (۲)

۱ (۱)

(علامه طباطبایی)

کسرهای مسلسل و تلسکوپی

-۱۳۶- حاصل کسر $\frac{2 + \frac{2+1}{1}}{2 - \frac{1}{2 - \frac{1}{2 - \frac{1}{2-1}}}}$ برابر است با:

$\frac{7}{2}$ (۴)

$\frac{1}{7}$ (۳)

$\frac{2}{7}$ (۲)

۷ (۱)

(المپیاد ریاضی آفریقای یونیورسیتی)

- ۱۳۷- کسر $\frac{53}{17}$ می‌تواند به شکل $x + \frac{1}{x + \frac{1}{y}}$ نیز نوشته شود. اگر x و y اعدادی طبیعی باشند، حاصل عبارت $x + y$ کدام است؟

۱۰ (۳)

۹ (۲)

۸ (۱)

۱۲ (۵)

۱۱ (۴)

$$\text{حاصل عبارت} = \frac{\frac{1}{2 + \frac{1}{3 + \frac{1}{4 + \dots + \frac{1}{2014}}}}}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{3 + \frac{1}{4 + \dots + \frac{1}{2014}}}}}}$$

برابر است با:

$\frac{1}{2014}$ (۴)

$\frac{2013}{2014}$ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

۱ (۱)

- ۱۳۸- حاصل عبارت $A = 1 + \frac{2}{1 + \frac{2}{1 + \frac{2}{1 + \dots}}}$ کدام است؟

۳ (۴)

۴ (۳)

۱ (۲)

۲ (۱)

- ۱۴۰- حاصل عبارت $\frac{1}{1 \times 2} + \frac{1}{2 \times 3} + \frac{1}{3 \times 4} + \dots + \frac{1}{29 \times 30}$ کدام است؟

$\frac{1}{15}$ (۴)

$\frac{29}{30}$ (۳)

$\frac{31}{30}$ (۲)

$\frac{1}{30}$ (۱)

- ۱۴۱- حاصل عبارت $\frac{3}{1 \times 4} + \frac{5}{4 \times 9} + \frac{7}{9 \times 16} + \dots + \frac{19}{81 \times 100}$ برابر است با:

$\frac{98}{99}$ (۴)

$\frac{1}{99}$ (۳)

$\frac{99}{100}$ (۲)

$\frac{1}{100}$ (۱)

(انحرافی اتمی)

(المپیاد ریاضی آفریقای یونیورسیتی و تیزهوشان)

- ۱۴۲- حاصل عبارت $\frac{1}{1 \times 2} - \frac{1}{2 \times 3} - \frac{1}{3 \times 4} - \frac{1}{4 \times 5} - \dots - \frac{1}{49 \times 50}$ در کدام گزینه زیر آمده است؟

$\frac{1}{51}$ (۳)

$\frac{1}{49}$ (۲)

۱) صفر

$\frac{1}{50}$ (۵)

$\frac{1}{40}$ (۴)

- ۱۴۳- حاصل عبارت $A = \frac{1}{2 \times 4} + \frac{1}{4 \times 6} + \frac{1}{6 \times 8} + \dots + \frac{1}{998 \times 1000}$ کدام است؟

$\frac{499}{250}$ (۴)

$\frac{499}{2000}$ (۳)

$\frac{499}{500}$ (۲)

$\frac{499}{1000}$ (۱)

- ۱۴۴- حاصل عبارت $\frac{5}{1 \times 4} - \frac{13}{4 \times 9} + \frac{25}{9 \times 16} - \frac{41}{16 \times 25} + \dots - \frac{221}{100 \times 121}$ برابر است با:

$\frac{120}{121}$ (۳)

$\frac{1}{221}$ (۲)

$\frac{1}{121}$ (۱)

$\frac{220}{221}$ (۵)

$\frac{1}{120}$ (۴)

- ۱۴۵- حاصل عبارت $\frac{7}{50} + \frac{7}{150} + \frac{7}{300} + \frac{7}{500} + \frac{7}{750} + \frac{7}{1050}$ برابر است با:

$\frac{7}{45}$ (۴)

$\frac{6}{25}$ (۳)

$\frac{7}{20}$ (۲)

$\frac{3}{35}$ (۱)

(مسابقات IMO)

-۱۴۶ حاصل عبارت زیر در کدام گزینه آمده است؟

$$\frac{1}{1+1+2} + \frac{1}{1+2+3} + \frac{1}{1+2+3+4} + \cdots + \frac{1}{1+2+3+\cdots+100}$$

$\frac{50}{101}$ (۴)

$\frac{1}{101}$ (۳)

$\frac{200}{101}$ (۲)

$\frac{100}{101}$ (۱)

-۱۴۷ اگر برای هر عدد طبیعی $n = 1 \times 2 \times \cdots \times n!$ باشد، آن‌گاه مقدار A کدام است؟

$$A = \frac{1}{2!} + \frac{2}{3!} + \frac{3}{4!} + \cdots + \frac{99}{100!}$$

$\frac{100!-2}{100!}$ (۲)

$1 - \frac{1}{100}$ (۱)

$1 - \frac{1}{100!}$ (۴)

$1 - \frac{1}{101!}$ (۳)

چند سؤال دیگر از اعداد گویا

(مسابقه ریاضی کانگروو)

-۱۴۸ وقتی آب بخ می‌زند، حجمش $\frac{1}{10}$ بیشتر می‌شود. وقتی بخ آب می‌شود، چه کسری از حجمش کم می‌شود؟

$\frac{1}{11}$ (۳)

$\frac{1}{10}$ (۲)

$\frac{1}{12}$ (۱)

$\frac{1}{9}$ (۵)

$\frac{1}{13}$ (۴)

-۱۴۹ پدری می‌تواند معادل دو فرزند خود کار کند. اگر یکی از آن‌ها کاری را در ۸ ساعت و دیگری همان کار را در ۶ ساعت انجام دهد، پدر در چند ساعت همان کار را انجام می‌دهد؟

(تیزهوشان)

۱۴ (۴)

۷ (۳)

$\frac{7}{24}$ (۲)

$\frac{3}{7}$ (۱)

-۱۵۰ کاری را افشین و محمد در $\frac{4}{5}$ روز، محمد و شهرام با هم در $\frac{2}{3}$ روز و شهرام و افشین با هم در $\frac{4}{7}$ روز می‌توانند انجام دهند. اگر افشین، محمد و شهرام هر سه نفر با هم کار کنند، کار در چه کسری از روز تمام خواهد شد؟

(مفید)

$\frac{4}{9}$ (۴)

$\frac{5}{9}$ (۳)

$\frac{2}{9}$ (۲)

$\frac{1}{3}$ (۱)

-۱۵۱ شیرهای A، B، C و D به تنها یکی استخر خالی را به ترتیب در ۳۰، ۳۰، ۴۵ و ۹۰ دقیقه پر می‌کنند. اگر در ابتدا شیرهای C و D به مدت

(ازمون سنه)

۲۰ دقیقه باز شوند، بقیه استخر در چند دقیقه پر می‌شود؟

۱۲ (۳)

۱۰ (۲)

۸ (۱)

$\frac{7}{66}$ (۵)

$\frac{5}{33}$ (۴)

-۱۵۲ از مجموع دانشآموزان یک کلاس، نصف آن‌ها مشغول مطالعه ریاضی، یک‌چهارم آن‌ها مشغول مطالعه فیزیک، یک‌هفتم آن‌ها مشغول

(تیزهوشان)

مطالعه شیمی و سه نفر نیز غایب هستند. تعداد کل دانشآموزان کلاس بر کدام عدد بخش‌بذیر است؟

۵ (۴)

۱۱ (۳)

۷ (۲)

۹ (۱)

-۱۵۳ یک ویروس کامپیوتری در روز اول $\frac{1}{2}$ حافظه کامپیوتر، روز دوم $\frac{1}{3}$ حافظه باقی‌مانده، روز سوم $\frac{1}{4}$ حافظه باقی‌مانده بعد از ۲ روز و روز چهارم

(مسابقه ریاضی کانگروو)

$\frac{1}{5}$ بقیه حافظه را از بین می‌برد. پس از ۴ روز چه کسری از حافظه باقی‌مانده است؟

$\frac{1}{10}$ (۳)

$\frac{1}{6}$ (۲)

$\frac{1}{5}$ (۱)

$\frac{1}{24}$ (۵)

$\frac{1}{12}$ (۴)

۱۵۴- حقوق احمدآقا هر سال ۱/۶ برابر می‌شود و قیمت هر سکه طلا هر سال ۱/۲ برابر قیمت سال قبلش می‌شود. اگر امسال احمدآقا با همه حقوقش بتواند ۵۴ سکه طلا بخرد، چهار سال بعد با همه حقوقش حداکثر چند سکه طلا می‌تواند بخرد؟
(تیزهوشان)

۱۸۰ (۴)   ۱۷۰ (۳)   ۱۶۰ (۲)   ۱۵۰ (۱)

۱۵۵- فرض کنید a, b, c و d هیچ کدام صفر نیستند. کسرهای زیر نشان‌دهنده چند مقدار مختلف هستند؟ (المپیاد مشترک پلریک، هلند و فرانسه)
 $(a \div b) \div (c \div d)$, $((a \div b) \div c) \div d$, $(a \div (b \div c)) \div d$, $a \div ((b \div c) \div d)$

۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)
۵ (۵)   ۴ (۴)

۱۵۶- عدد a, b, c و d را در نظر بگیرید:
(المپیاد ریاضی آفریقای یونیورسیتی)
اگر a به اندازه $\frac{1}{5}$ بزرگ‌تر است. b از c به اندازه $\frac{1}{6}$ کوچک‌تر است. $a + b + c + d = \frac{9}{15}$ باشد، مقدار a کدام است؟

۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)
۵ (۵)   ۴ (۴)

۱۵۷- در کسر $\frac{1?1?1}{2?1?1}$ به جای هر علامت سوال می‌توان علامت تفریق (-) یا ضرب (x) قرار داد. اختلاف بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد به دست آمده کدام است؟
(تیزهوشان)

۲ (۴)   ۳ (۳)   ۱ (۲)   ۱ (۱)

۱۵۸- اگر x و y از بین اعداد ۱، ۲، ۳، ۵ و ۱۰ انتخاب شوند، بیشترین مقدار $\frac{x}{y} + \frac{y}{x}$ کدام است؟
(مسابقه ریاضی کانگورو)

۱۰/۱ (۳)   ۲/۵ (۲)   ۲ (۱)
۲۰ (۵)   ۱۲/۵ (۴)

۱۵۹- از بین اعداد ۱، ۲، ۳، ۴، ... و ۲۰۰۴ دو عدد Δ و ∇ را انتخاب کرده‌ایم. بیشترین مقدار $\frac{\Delta + \nabla}{\Delta - \nabla}$ کدام است؟
(المپیاد ریاضی استرالیا)

۲۰۰۵ (۳)   ۲۰۰۲ (۲)   ۴۰۰۰ (۱)
۴۰۰۷ (۵)   ۴۰۰۸ (۴)

۱۶۰- چند سه‌تایی مرتب از اعداد طبیعی (x, y, z) در رابطه $= \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1$ صدق می‌کنند؟
(المپیاد ریاضی بلغارستان)

۶ (۳)   ۳ (۲)   ۲ (۱)
۵ (۵)   ۱۰ (۴)

۱۶۱- اعداد $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \dots, \frac{1}{100}$ را به ترتیب روی تخته نوشته‌ایم. دو عدد ابتدایی را انتخاب کرده؛ آن‌ها را a و b می‌نامیم و به جای دو عدد a و b ، عبارت $a + b + ab$ را می‌نویسیم و این حاصل را با عدد بعدی، در نظر گرفته و به جای این‌ها همان عبارت به دست آمده را می‌نویسیم. با تکرار این عملیات پس از ۹۹ بار، فقط یک عدد روی تخته می‌ماند. آن عدد کدام است؟
(المپیاد ریاضی آلمان)

۱۰۱ (۲)   ۱۰۰ (۱)

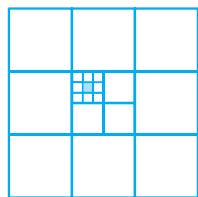
۱۶۲- در برخی از زبان‌های برنامه‌نویسی برای کامپیوتر (مثل APL) هرگاه یک عبارت جبری بدون پرانتز نوشته شود، عملیات جبری از راست به چپ دسته‌بندی می‌شود؛ مثلاً عبارت $a \times b - c$ به معنی $(a(b - c))$ در جبر معمولی می‌باشد. عبارت $a \div b - c + d$ به کدام صورت زیر است؟

$\frac{a}{b - c - d}$ (۴) $\frac{a}{b - c + d}$ (۳) $\frac{a}{b} - c - d$ (۲) $\frac{a}{b} - c + d$ (۱)

۱۶۳- در رابطه $M = \frac{10n}{1+2n}$ ، n عدد صحیح مثبت است. اگر n زیاد شود، M :
(المپیاد ریاضی آفریقای یونیورسیتی)

۳ (۳)   ۲ (۲)
۵ (۵)

۱) کاهش می‌باید.   ۲) افزایش می‌باید.
۴) ابتدا افزایش سپس کاهش می‌باید.

۱۶۴- مربع بزرگ که مساحتش ۱ است، طبق شکل به مربع‌های کوچک‌تری تقسیم شده است. مساحت مربع کوچک سیاه چه قدر است؟
(مسابقه ریاضی کانگورو)

$$\frac{1}{162}$$

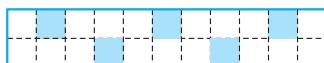
$$\frac{1}{108}$$

$$\frac{1}{18}$$

$$\frac{1}{1000}$$

$$\frac{1}{324}$$

۱۶۵- در شکل زیر الگویی برای کشیدن مارپیچ می‌بینید. عدد کنار هر شکل بیانگر نسبت سطح رنگی به سطح سفیدرنگ در آن شکل است. با توجه (تیزهوشان)

۱۶۶- اگر کشیدن این مارپیچ‌ها را طبق الگو ادامه دهیم، نسبت سطح سفید به سطح سیاه در شکل بیستم برابر است با:

$$\frac{119}{39}$$

$$\frac{125}{41}$$

$$\frac{119}{41}$$

$$\frac{125}{39}$$

(المپیاد ریاضی آلمان)

با توجه به جدول زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

شماره	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	...
جمله	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{2}{4}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{5}$	...

۱۶۷- $\frac{1}{12}$ چندمین کسر است؟

$$55 \text{ (۴)}$$

$$56 \text{ (۳)}$$

$$54 \text{ (۲)}$$

$$53 \text{ (۱)}$$

۱۶۸- سیصد و پنجاه و ششمین (356امین) کسر کدام است؟

$$\frac{5}{27}$$

$$\frac{3}{27}$$

$$\frac{5}{28}$$

$$\frac{1}{28}$$

۱۶۹- اگر $3 < a < b < 6$ ، $-3 < a < -6$ و a و b اعداد صحیح و غیرصفر باشند، $\frac{a}{b}$ بین کدام دو عدد است؟

$$-1, 3 \text{ (۴)}$$

$$-6, 6 \text{ (۳)}$$

$$-\frac{1}{2}, \frac{1}{2} \text{ (۲)}$$

$$-3, 3 \text{ (۱)}$$

(المپیاد ریاضی آفریقای پنوبی)

۱۷۰- اگر $10 < x < y < -2$ و $y < -\frac{1}{2}$ باشد، مقدار $a \times b$ کدام است؟

$$-60 \text{ (۳)}$$

$$-50 \text{ (۲)}$$

$$1 \text{ (۱)}$$

$$-240 \text{ (۵)}$$

$$-120 \text{ (۴)}$$

(مسابقه ریاضی کانگورو)

۱۷۱- عدد $\frac{1}{1024000}$ چند رقم اعشار دارد؟

$$13 \text{ (۳)}$$

$$12 \text{ (۲)}$$

$$10 \text{ (۱)}$$

$$1024000 \text{ (۵)}$$

$$14 \text{ (۴)}$$

۱۷۲- کوچک‌ترین عدد طبیعی که اگر بر هر یک از اعداد $\frac{6}{14}$ ، $\frac{15}{21}$ و $\frac{2}{3}$ تقسیم کنیم، حاصل عددی صحیح باشد، کدام است؟
(المپیاد ریاضی)

$$20 \text{ (۴)}$$

$$42 \text{ (۳)}$$

$$12 \text{ (۲)}$$

$$24 \text{ (۱)}$$

(المپیاد ریاضی)

۱۷۳- کوچک‌ترین مقدار طبیعی n که به ازای آن صورت هر سه کسر $\frac{5}{n+9}$ ، $\frac{4}{n+8}$ و $\frac{6}{n+7}$ کاملاً ساده شوند، کدام است؟

$$57 \text{ (۴)}$$

$$56 \text{ (۳)}$$

$$24 \text{ (۲)}$$

$$23 \text{ (۱)}$$